

ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

นางแพรว กุลพรม

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

**The Needs for Participation of Parents of Preschool Children in Preschool
Children Development Centers in Wang Nuea District,
Lampang Province**

Mrs. Prae Kunprom

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2018

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
ชื่อและนามสกุล นางแพร กุลพรม
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.กัณฑ์วรรณ มีสมสาร

การศึกษาคั่นคว่ำอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2562

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ

กัณฑ์วรรณ มีสมสาร

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.กัณฑ์วรรณ มีสมสาร)

น.

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ชาติไทย)

ท. วิวัฒน์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา **คั่นคว่าอิสระ** ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

ผู้ศึกษา นางแพร กุลพรม รหัสนักศึกษา 2572100499

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.กันตวรรณ มีสมสาร ปีการศึกษา 2561

บทคัดย่อ

การศึกษาคั่นคว่าอิสระในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย และเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำนวน 224 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยปรากฏว่า ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปางโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ด้านการตัดสินใจ และด้านอาสาสมัคร เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วม จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และ รายได้ของผู้ปกครอง โดยรวม พบว่าผู้ปกครองที่มีเพศและระดับการศึกษา ต่างกันความต้องการการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันความต้องการการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ความต้องการการมีส่วนร่วม ผู้ปกครอง

Independent study title: The Needs for Participation of Parents of Preschool Children in Preschool Children Development Centers in Wang Nuea District, Lampang Province

Author: Mrs. Prae Kunprom; **ID:** 2572100499;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent study advisor: Dr. Kantawan Meesomsarn; **Academic year:** 2018

Abstract

The purposes of this research were to study the level of the needs for participation of parents of preschool children and to compare the needs for participation of parents of preschool children as classified by gender, educational level and income.

The research sample consisted of 224 parents of preschool children in preschool children development centers in Wang Nuea district, Lampang province. The data collecting instrument was a questionnaire on the needs for participation of parents which comprised four aspects, namely, the communications aspect, the community involvement aspect, the decision making aspect, and the volunteer aspect, The statistics used for data analysis were the mean, standard deviation, and one-way ANOVA.

The research findings revealed that the overall need for participation of parents in preschool children development centers of Wang Nuea district, Lampang province was rated at the high level. When specific aspects of the needs were considered, it was found that all aspects were rated at the high level. The aspects could be ranked based on their rating means as follows: the communications aspect, the community involvement aspect, the decision making aspect, and the volunteer aspect, respectively. When the levels of the overall need for participation of the parents were compared as classified by gender, educational level, and income, it was found that parents with different genders and educational levels differed significantly in their overall needs for participation at the .05 level of statistical significance; while parents with different incomes did not significantly differ in their overall needs for participation.

Keywords: Preschool children development center, Needs for participation, Parents

กิตติกรรมประกาศ

งานศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆอย่างดียิ่งจาก อ.ดร.กัณฑ์วรรณ มีสมสาร ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ชาติไทย กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลและประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำงาน ค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณดร.ขวัญนภา สุขคร ผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ลำปาง อาจารย์ขนิษฐา วิเศษคุปต์ ข้าราชการบำนาญสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำปางเขต 1 นายเริ่ม ใจเสมอ ผู้อำนวยการโรงเรียนวังแก้ววิทยา นางอำพร ศิริฤทธิจันทร์ ครูโรงเรียนอนุบาลวังเหนือ และนางธิดาพร ไคร้วงษ์ ครูโรงเรียนอนุบาลวังเหนือ ที่ได้กรุณาตรวจสอบความ สอดคล้องและความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปางทุกท่าน ที่กรุณาและให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี ขอขอบคุณ นางปิยะธิดา คนเก่ง ครูโรงเรียนวังเหนือวิทยา และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ซึ่งเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ให้สำเร็จด้วยดี

แพรว กุลพรม

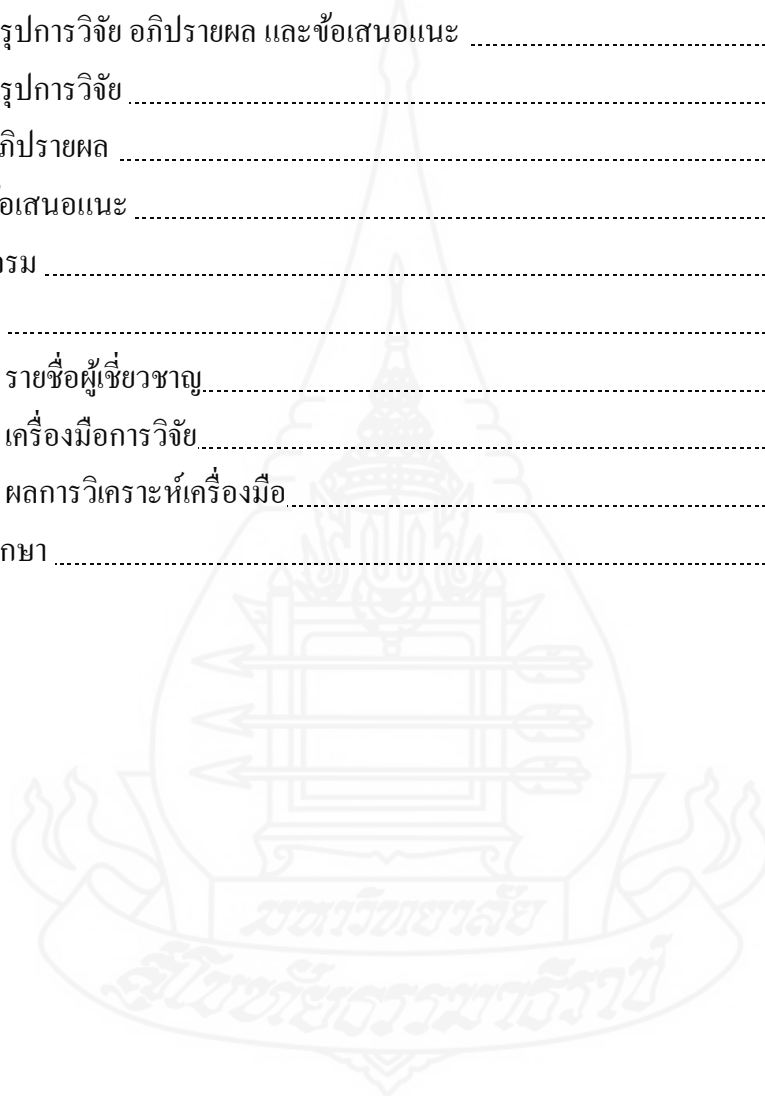
เมษายน 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	7
ความต้องการการมีส่วนร่วม	25
การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	61
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง	62

สารบัญ

	หน้า
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลำปาง.....	68
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
สรุปการวิจัย	75
อภิปรายผล	77
ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	90
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	92
ข เครื่องมือการวิจัย.....	94
ค ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ.....	99
ประวัติผู้ศึกษา	102

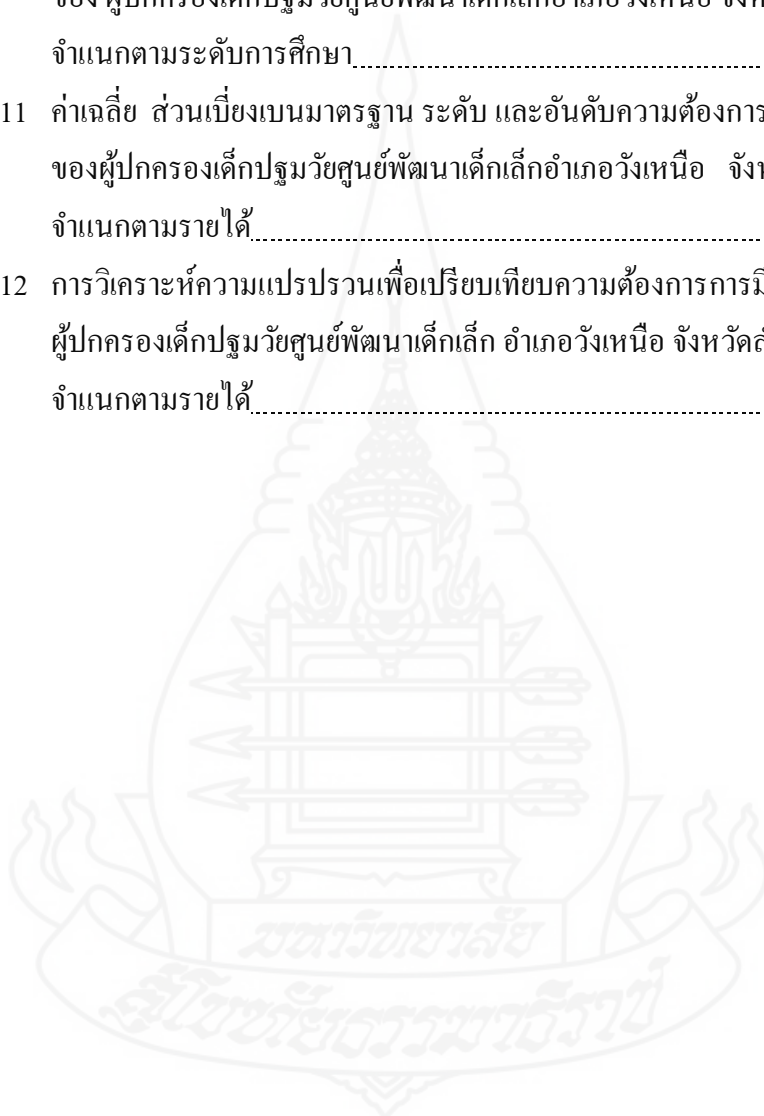

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง	57
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	61
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง	63
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการติดต่อสื่อสาร	63
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านอาสาสมัคร	64
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการตัดสินใจ	66
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการตัดสินใจ	67
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความต้องการมีส่วนร่วมของปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามเพศ	68
ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามเพศ	69
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามระดับการศึกษา	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วม ของ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	71
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความต้องการการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามรายได้.....	72
ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามรายได้.....	73

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 มาตรา 22 กำหนดการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ สิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัตินี้คือผู้เรียนต้องได้รับการสนับสนุนทั้งจากโรงเรียน บ้านและสังคมไปพร้อมกันอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนต้องทำให้พ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมทราบว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาการเรียนรู้ที่บ้านและโรงเรียนจะช่วยสร้างพลังในการเรียนรู้ดังนั้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมจากทั้งชุมชน ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนต้องดึงชุมชนเข้าสู่โรงเรียนเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, น.13)

สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กำหนดให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่างๆถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและท้องถิ่นปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ถือเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 และมาตรา 18 แต่ยังมีความแตกต่างและหลากหลายทั้งด้านโครงสร้างการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนรวมถึงการพัฒนาคุณภาพซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบภารกิจการดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐานเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานเหมาะสมสามารถตอบสนองชุมชนด้านการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอายุ 2-5 ปี ได้อย่างทั่วถึง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2550, น. 112)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง เปิดรับเด็กตั้งแต่อายุ 2-4 ปี ในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด 9 แห่ง ได้แก่ 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้วจำนวนเด็ก 47 คน 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งฮั่ว จำนวนเด็ก 65 คน 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านใหม่ จำนวนเด็ก 70 คน 4) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลวังเหนือจำนวนเด็ก 60 คน 5) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลวังซ้าย จำนวนเด็ก 60 คน 6) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง จำนวนเด็ก 65 คน 7) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ จำนวนเด็ก 80 คน 8) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ จำนวนเด็ก 45 คน 9) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลวังทรายคำ จำนวนเด็ก 50 คน รวมมีเด็กทั้งหมด 542 คน การจัดการศึกษาเป็นลักษณะการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้มีการพัฒนาที่เหมาะสมกับวัยโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก และการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บทบาทที่สำคัญของชุมชนและผู้ปกครอง ในเรื่องการมีส่วนร่วมในกิจการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมากมายหลายประการ เช่น การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่างๆ เช่น การอบรมเลี้ยงดูเด็กช่วยเหลือทั้งด้าน การเงิน วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนแรงกาย แรงใจจากประชาชนในชุมชน นอกจากนี้ ชุมชนยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งการเรียนรู้ในเรื่องของการอนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรม การควบคุมและสนับสนุนส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งหากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามความต้องการของชุมชนแล้ว ชุมชนก็จะเห็นคุณค่าและให้การสนับสนุนส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกด้าน แต่จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ และผลการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบที่ 3 ปี 2558 พบว่า มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุงร้อยละ 70 ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ปกครองยังขาดความสนใจที่จะให้ความร่วมมือกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กและการดำเนินงานต่างๆ

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จึงสนใจศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงและ พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ในส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพต่อไป

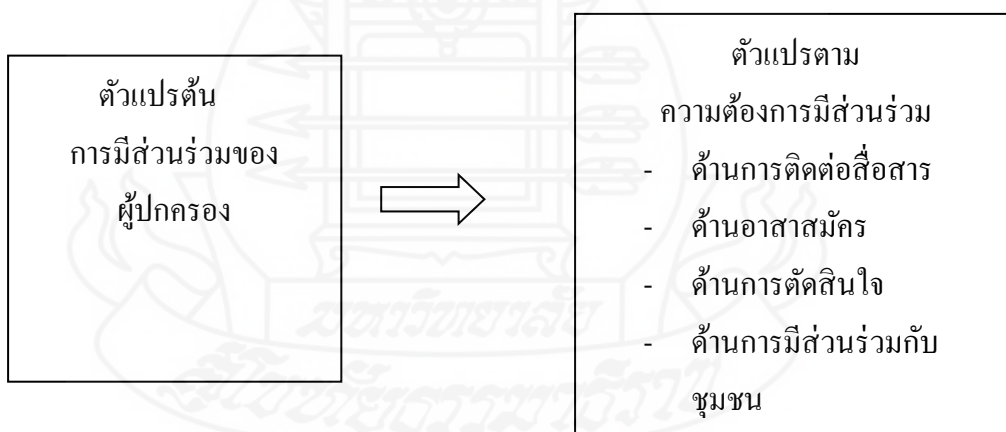
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปางจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาศัมคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปางผู้วิจัยได้ยึดแนวคิดของ Epstein โดยศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาศัมคร ด้านการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ขอเสนอเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

4. สมมติฐานการวิจัย

ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ใน ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาศัมคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้มีส่วนร่วมกับชุมชน มีความแตกต่างกันตาม เพศ ระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครองเป็นอย่างไร

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำนวน 4 ด้านคือ

5.2.1 ด้านการติดต่อสื่อสาร

5.2.2 ด้านอาสาสมัคร

5.2.3 ด้านการตัดสินใจ

5.2.4 ด้านการมีส่วนร่วมชุมชน

5.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ปกครองเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำนวน 542 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 224 คน

5.4 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ตัวแปรตาม คือ ความต้องการการมีส่วนร่วม

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ในการวิจัยดังนี้

6.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน คือ

ด้านการติดต่อสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสาร ทั้งจากบ้านสู่โรงเรียน และจากโรงเรียนสู่บ้าน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันในการพัฒนาเด็กเล็ก และพัฒนาการทำงานในสถานศึกษา เช่น การร่วมประชุมผู้ปกครองเพื่อปรึกษาหารือ ร่วมกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน การพบปะครูประจำชั้น

ด้านอาสาสมัคร หมายถึง การที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ตามความรู้ ความสามารถ ความชำนาญของผู้ปกครอง เช่น การเป็นวิทยากร การเป็นผู้ช่วยครู การร่วมเป็นอาสาสมัครในชั้นเรียน การร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อม ร่วมเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมสำคัญต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น การช่วยผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ด้านการตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางนโยบาย มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมในสมาคมผู้ปกครองร่วมตัดสินใจในการวางนโยบาย ร่วมวางแผนการดำเนินงาน ร่วมตัดสินใจในการคัดเลือกสื่ออุปกรณ์ต่างๆ ร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน หมายถึง การที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการประสานงานเพื่อเชื่อมโยงระหว่างบ้าน ชุมชน และสถานศึกษา เพื่อการส่งเสริมกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา เช่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการชุมชน การร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร มีส่วนร่วมในการประสานความสัมพันธ์ และ การประสานงานต่างๆเพื่อการพัฒนาเด็กและพัฒนาสถานศึกษา

6.2 ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือญาติผู้ใหญ่ หรือบุคคลที่มีหน้าที่เลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

7.2 นำผลจากการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสาร ตำรา คู่มือ ระเบียบหลักการและแนวคิด การศึกษาต่างๆที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีสาระ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 1.2 ความเป็นมาของการมีส่วนร่วม
 - 1.3 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม
 - 1.4 หลักการมีส่วนร่วม
 - 1.5 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 1.6 แนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
2. ความต้องการการมีส่วนร่วม
 - 2.1 ความหมายของความต้องการ
 - 2.2 ความสำคัญของความต้องการ
 - 2.3 ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วม
3. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 3.1 ความเป็นมา
 - 3.2 ความหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - 3.3 การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีนักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

Epstein (1998, p.51) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง หมายถึง การที่พ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามาช่วยสนับสนุนสถานศึกษาหรือร่วมปฏิบัติการ หรือเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการศึกษา

หรรษา นิลวิเชียร (2535, น.35-36) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง หมายถึง กระบวนการที่พ่อแม่ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรในชุมชนทำงานร่วมกันนับตั้งแต่ การวางแผนการทำงาน การเรียนรู้ และการตัดสินใจเพื่อประโยชน์ทางด้านการศึกษาของเด็ก รวมทั้งการเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือครูผู้บริหารและเด็กหรือกิจกรรมอื่นของสถานศึกษา

โศจิลักษณ์ กมลศักดิ์วิกุล (2539, น.70) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครอง และครูในการจัดการศึกษานับตั้งแต่ การระบุปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงานและการประเมินผล ส่วนอีกนัยยะหนึ่ง การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง หมายถึง งานหรือกิจกรรมทางการศึกษาที่พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วม

กุลยา ตันตผลาชีวะ (2544, น.30) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง หมายถึง การมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองกับครู , โรงเรียนในการสร้างสรรค์และพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตและพัฒนาได้เต็มศักยภาพ

ศุภมาศ การะเกตุ (2545, น.32-33) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง หมายถึง การที่ ครู ผู้ปกครอง ผู้เรียน ผู้บริหาร มาร่วมกันดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยการดำเนินการนั้นมีลักษณะเป็นกระบวนการ มีขั้นตอนที่มุ่งหมายให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

เกตุสุขเดช กำแพงแก้ว (2546, น.18) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ กิจกรรม หรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาหรือการเรียนรู้ให้กับลูกหลานหรือเด็กในอุปการะของตนกับโรงเรียน

น้ำทิพย์ เสือสารรัตน์ (2546, น.32) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง หมายถึง กระบวนการที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานกับโรงเรียน ครูและชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมวางแผน โดยมีจุดมุ่งหมายในการช่วยกันพัฒนาให้เด็กเจริญเติบโตอย่างเต็มศักยภาพ

สุชาติพิศ วิเชียรรัตนชัย (2554, น.12) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง หมายถึง การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นทางใดก็ตามด้วยวิธีการสื่อสารสองทาง ที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีความพร้อมและศักยภาพเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนพร้อมเปิดรับด้วยความจริงใจและให้เกียรติต่อกัน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีบทบาทและความรับผิดชอบในกระบวนการของกิจกรรมนั้นตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุด

ดังนั้น สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้าไปทำงานร่วมกับ ครู ผู้บริหาร มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงดูเด็ก การร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมเป็นอาสาสมัคร ตลอดจนการร่วมประเมินผลและแก้ไขปัญหาต่างๆอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อสนับสนุนและพัฒนาส่งเสริมทักษะต่างๆให้แก่เด็กเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

1.2 ความเป็นมาของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับสถานศึกษามีความเป็นมาต่อเนื่องตั้งแต่อดีตซึ่งนักวิชาการศึกษาและผู้วิจัยหลายท่าน ได้ศึกษาถึงความเป็นมาของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองดังนี้

อรชา ตูลานันท์ และอรุณี หรดาล (2555, น. 12-10 ถึง 12-13) ได้รวบรวมแนวคิดจากนักปรัชญาการศึกษาและนักการศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองซึ่งประกอบด้วย โคมินิอุส จอน ล็อค รุสโซ, เปสตาลอสซี เฟอร์เบล มีรายละเอียดดังนี้

John Amos Comenius (1593-1670) เป็นพระในคริสต์ศาสนาเกิดที่เมืองโมราเวีย (Moravia) แห่งประเทศเชคโกสโลวาเกีย ผู้ซึ่งมีความเชื่อว่าเด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับความดีงาม และเชื่อว่าพ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างมากในการเสริมสร้างคุณลักษณะที่สำคัญในชีวิตให้แก่เด็ก โคมินิอุสได้เสนอแนวคิดของตนเองซึ่งค่อนข้างจะแตกต่างจากแนวคิดของคนอื่นไว้ในหนังสือหลายเล่ม เช่น ในหนังสือ Didactica Magna เมินิอุสได้กล่าวถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยเน้นว่า พ่อ แม่ ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดในชีวิตของเด็กและเป็นผู้ที่สามารถเสริมสร้างหรือกำหนดคุณลักษณะและบุคลิกภาพของเด็กตามที่ตนต้องการได้และในหนังสือ School of Infancy โคมินิอุส กล่าวเน้นว่าบ้านหรือครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นทางการศึกษาของเด็กรวมทั้งได้อธิบายรายละเอียดของสิ่งที่พ่อแม่ ผู้ปกครองควรให้การอบรมสั่งสอนเด็ก นอกจากนี้ โคมินิอุสยังได้เขียนหนังสือสำหรับเด็ก ชื่อ Orbis Pictus ซึ่งแปลว่าโลกในรูป (The World in Picture) หนังสือเล่มนี้ถือว่าเป็นหนังสือภาพเล่มแรกของเด็ก (Morrison, 1983)

John Locke (1712-1778) เป็นชาวอังกฤษที่มีความเชื่อว่าเด็กแรกเกิดมีความสะอาดและบริสุทธิ์เหมือนผ้าสีขาว (Tabula rasa หรือ Blank slate) เด็กจะเรียนรู้และพัฒนา

ความคิดของคนได้จากสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ที่ได้รับ ดังนั้นหน้าที่โดยตรงของครอบครัวและครูคือจัดสภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์เพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาความคิดและสติปัญญาของเด็ก ถึงแม้ว่าสื่อจะให้ความสำคัญกับครอบครัวมากในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแต่สื่อมีความเห็นว่าเด็กกำพร้าและเด็กยากจนจะต้องเข้าโรงเรียนเมื่ออายุ 3 ปีและเด็กควรจะได้รับการศึกษาฝึกฝนด้านอาชีพเมื่ออายุ 14 ปี (Frost ,1966)

Jean Jacques Rousseau (1712-1778) เป็นผู้มีบทบาทในการทำให้ประเทศแถบยุโรปได้เห็นความสำคัญของการให้เด็กมีอิสระที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ได้ตามความสนใจและความต้องการซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในหนังสือ Julie และ La Nouvelle Heloise รูสโซ ได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการให้เด็กมีอิสระว่า “ธรรมชาติช่วยให้เด็กได้มีโอกาสเป็นเด็กก่อนที่จะเป็นผู้ใหญ่” นอกจากนี้ในหนังสือ Emile รูสโซ ได้กล่าวว่ พ่อแม่ ผู้ปกครองมีบทบาทที่สำคัญมากในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็ก

Johann Heinrick Pestalozzi (1747-1827) เป็นนักการศึกษาจากสวิสเซอร์แลนด์ นำเอาแนวคิดของรูสโซที่เขียนไว้ในหนังสือ Emile มาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้กับลูกของตนเอง โดยเน้นที่การสอนเด็กจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม ไปหาสิ่งที่เป็นนามธรรม การสอนเป็นกลุ่ม การให้เด็กทำกิจกรรมร่วมกันและการให้เด็กมีอิสระที่จะคิดและทำกิจกรรมต่างๆด้วยตนเองและให้เด็กได้พักผ่อน เล่นเกม รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย (Gutek, 1968) นอกจากนี้เปสตาลอสซียังได้เน้นถึงบทบาทของผู้ปกครองในการให้การอบรมและสั่งสอนเด็กขณะอยู่บ้านจนได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งการให้ความรู้ผู้ปกครอง (Father of Parent Education) เปสตาลอสซีกล่าวว่าย่อยเสมอว่าบ้านมีความสำคัญที่สุดเพราะเป็นรากฐานแห่งการศึกษาของเด็ก ดังนั้นผู้ปกครองต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้มีสุขภาพดีทั้งร่างกาย และจิตใจ (Pestalozzi,1951, p.26) ในหนังสือ How Gertrude Teaches Her Children เปสตาลอสซีกล่าวว่า “การสอนในโรงเรียนที่แท้จริงนั้นไม่ต่างกับการสอนที่บ้านมากนักจะต่างกันก็ตรงที่ว่าวงแห่งความสนใจกว้างกว่ากันเท่านั้น”

Friedrich Wilhelm Froebel (1782-1852) ผู้ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็น “บิดาแห่งการอนุบาล” เป็นชาวเยอรมัน เกิดใน ค.ศ.1782 นอกจากความสำเร็จจากการพัฒนาหลักสูตรของการศึกษาระดับปฐมวัยแล้ว เฟอร์เบลยังเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปของกลุ่มผู้ปกครองเพราะเป็นอีกผู้หนึ่งที่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็ก เฟอร์เบล ได้กล่าวว่ ผู้ปกครองเปรียบเสมือนครูคนแรกของเด็กได้ในหนังสือ Mother Play and Nursery Songs With Finger Plays เฟอร์เบลได้รวบรวมคำคล้องจอง รูปภาพ บทเพลงสำหรับเด็ก และการเล่นด้วยนิ้วมือสำหรับให้ผู้ปกครองใช้เป็นแนวทางในการสอนและการเล่นกับเด็กที่บ้าน การจัดการปฐมวัยศึกษา

ตามแนวคิดของเฟรเดอริค ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการสอน ทำกิจกรรมและมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ในอันที่จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์นั้นๆ

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2542, น.6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนจากอดีตที่ผ่านมา นับตั้งแต่ยุคที่ไม่มีระบบโรงเรียน ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาก็คือ วัด ต่อมาเมื่อมีการจัดการศึกษาเป็นระบบโรงเรียน ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการก่อตั้ง ทำนุบำรุงและตรวจดูแลก็คือวัด และชุมชน ต่อมาเมื่อรัฐเข้ามาจัดระบบการศึกษาทำให้บทบาทของชุมชนและผู้ปกครองลดน้อยลง ทำให้ชุมชนไม่ได้เข้ามามีบทบาทเท่าที่ควรส่งผลให้การศึกษากลายเป็นสิ่งที่แปลกแยกจากชุมชน ความคาดหวังที่ชุมชนมีต่อสถานศึกษากับสิ่งที่สถานศึกษาปฏิบัติแตกต่างกัน ประชาชนไม่รัก ไม่ผูกพันและไม่รู้สึกว่าต้องรับผิดชอบต่อสถานศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาที่ไม่ให้ความสำคัญกับชุมชนมากนัก สถานศึกษาจัดการศึกษาตามนโยบายของรัฐเป็นหลักโดยไม่คำนึงถึงความต้องการของประชาชน สาระในการจัดการศึกษาก็ไม่ปลูกฝังให้ผู้เรียนรักผูกพันและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย ดังนั้นจำเป็นต้องส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2539, น.ข-ค) กล่าวว่า การจัดการศึกษาของไทยในอดีตเป็นหน้าที่ของชุมชนในการถ่ายทอดความรู้โดยภูมิปัญญาชาวบ้าน ทำให้การศึกษามีความหลากหลายและสอดคล้องกับวิถีชีวิตในชุมชน แต่เมื่อรัฐเข้ามาควบคุมและนำเอาระบบการจัดการศึกษาแบบตะวันตกเข้ามาใช้แทนการศึกษาที่เคยมีมา ทำให้การจัดการศึกษามีลักษณะแบบแผนเดียวขาดความยืดหยุ่น ละเลยการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม การจัดการศึกษาไม่มีความสอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิตของชุมชน จึงทำให้เกิดการเรียกร้องให้รัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542, น. 36) กล่าวว่า การจัดการศึกษาในอดีต ครอบครั้ว วัด และชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย แต่การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีแหล่งเรียนรู้เพียงแหล่งเดียว คือ โรงเรียนส่งผลให้การเรียนไม่สอดคล้องกับความรู้เดิมในชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นถูกทอดทิ้งการศึกษาถูกกำหนดโดยรัฐทำให้การศึกษาเป็นการศึกษาแบบแยกส่วน มุ่งพัฒนาทักษะด้านอาชีพเฉพาะอย่าง โรงเรียนมีบทบาทจำกัดและไม่ช่วยพัฒนาชุมชนดังนั้น โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กและการดำเนินงานในสถานศึกษา มีมาตั้งแต่อดีตเนื่องมาจากแนวคิดของนักปรัชญาการศึกษาและนักการศึกษาหลายท่านที่ต่างมีความเชื่อว่าผู้ปกครองเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการ

ส่งเสริมบุคลิกภาพของเด็กและเป็นจุดเริ่มต้นทางการศึกษาสำหรับเด็กเพราะผู้ปกครองคือคนที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดดังนั้นผู้ปกครองจึงเปรียบเหมือนครูคนแรกของเด็กพ่อแม่ผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญในการในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็ก การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของไทยก็มีมาตั้งแต่อดีตเช่นกัน โดยมี บ้าน วัด ชุมชน เป็นสถานที่อบรมเลี้ยงดูเด็กและผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กก็คือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง พระ และผู้รู้ในชุมชน ต่อมาเมื่อมีการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนการจัดการศึกษาเป็นไปตามระบบของรัฐ ละเอียดการจัดการแบบมีส่วนร่วมทำให้ส่งผลกระทบต่อตามมาจนทำให้เกิดการเรียกร้องให้รัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก

1.3 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษานับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้การดำเนินงานและการพัฒนาเด็กมีประสิทธิภาพซึ่งมีนักการศึกษาและนักวิจัยหลายๆท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม ดังนี้

Leeper and others (1979, p. 373) กล่าวว่าบ้านและโรงเรียนมีภาระหน้าที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่เด็ก ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าปราศจากความเข้าใจการสนับสนุนและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้ปกครองและครูจะต้องรู้จักเด็กทุกด้านทั้งโรงเรียนและที่บ้านความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและครูที่มีคุณภาพในขณะเด็กอยู่ในระยะแรกของชีวิตจะมีอิทธิพลต่อชีวิตเด็กในอนาคต

Berger (1995, pp. 255-261) กล่าวว่าความร่วมมือทำให้โรงเรียนมีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพดังนั้น โรงเรียนจึงไม่สามารถแยกเด็กออกจากครอบครัวได้เพราะว่าเด็กได้รับการหล่อหลอมทางวัฒนธรรมและสังคมจากครอบครัว ความรู้สึก ความอ่อนแอ ความเข้มแข็งที่เด็กได้รับมาจากบ้านย่อมนำไปใช้ที่โรงเรียน หากบ้านและโรงเรียนมีการเชื่อมโยงโดยผ่านเด็กเป็นสื่อกลางความร่วมมือกันระหว่างบ้านและโรงเรียนจะมีความชัดเจนขึ้นดังนั้นโรงเรียนและชุมชนจำเป็นที่จะก้าวไปข้างหน้าด้วยกันและจะส่งผลต่อการประสบความสำเร็จทางการศึกษาของเด็กในระดับสูงขึ้นไป

Morrison (1998, p. 47) กล่าวว่าถ้าหากพ่อแม่มีความรู้และความเข้าใจดีขึ้น การปฏิสัมพันธ์กับลูกย่อมมีความหมายยิ่งขึ้นซึ่งจะส่งผลถึงพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่สูงขึ้นและชีวิตประจำวันของครอบครัวก็จะมีความสุขไปด้วย

กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2544, น. 8-13) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนเป็นการสร้างคุณค่าทางการศึกษาให้กับเด็กและเป็นการสร้างคุณค่าให้กับสังคมเพราะเป็นการสร้างสรรค์พัฒนาการเด็กเพื่อให้เด็กเจริญเติบโตและพัฒนาได้เต็มศักยภาพ

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545, น. 54) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญดังนี้

1. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลายทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดเพียงคนเดียว

2. การมีส่วนร่วมมีผลทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลงเกิดความร่วมมือและเกิดการยอมรับมากขึ้น

3. การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องได้ใช้ความสามารถ และทักษะในการทำงาน

5. การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลปฏิบัติงานดีขึ้น

นิตยา ประพุดติกิจ (2547, น. 32) กล่าวว่า การร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองเด็กและโรงเรียนนำผลประโยชน์มาให้ซึ่งกันและกันคือ เป็นการช่วยผู้ปกครองและเด็ก และเป็นการช่วยทางโรงเรียนไปอีกทางด้วย ผู้ปกครองอาจร่วมมือโดยเป็นผู้ช่วยครูเป็นอาสาสมัคร ช่วยกิจกรรมกลุ่มย่อย หรือช่วยเด็กเป็นรายบุคคลและให้ความร่วมมือช่วยเหลืองานอื่นๆ ความร่วมมือเหล่านั้นจะส่งผลทำให้การจัดการเรียนการสอนและการดำเนินงานต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและครูเองก็มีความเข้าใจครอบครัวและเด็กได้ดีขึ้นด้วย

อรุณี หรดาล (2551, น.12-8 ถึง 12-10) กล่าวว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีดังนี้

1 ความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยคือ

1.1 เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกรับประกันและปลอดภัยในสภาพแวดล้อมใหม่ ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับบุคลากรในสถานศึกษาปฐมวัยซึ่งทำให้เด็กรู้สึกเหมือนอยู่กับผู้ใหญ่ที่คุ้นเคย

1.2 เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจะมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และมีความสนใจร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สถานศึกษาปฐมวัยจัดขึ้นมากกว่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม

1.3 เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีทักษะวิชาการ มีอัตลักษณ์ที่เป็นบวกและมีความฉลาดทางภาษา

1.4 เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครองและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับผู้ปกครองมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม

1.5 เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสามารถผ่านรอยต่อเมื่อเข้าสู่ช่วงประถมศึกษาได้ดี

1.6 เด็กได้รับการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆจากการได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองที่มีภูมิหลังต่างกัน

1.7 เจตคติของเด็กปฐมวัยที่มีต่อผู้ปกครอง บุคลากร และสถานศึกษาเป็นไปในเชิงบวกเมื่อเห็นผู้ปกครองและบุคลากรในสถานศึกษาปฐมวัยทำงานร่วมกัน

2. ความสำคัญต่อผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อผู้ปกครองดังนี้

2.1 ผู้ปกครองสามารถแสดงความคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษาปฐมวัยในสิ่งที่จะก่อประโยชน์ต่อบุตรหลานของตนขณะอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัย

2.2 ผู้ปกครองจะมีความกระตือรือร้นในการที่จะให้ความร่วมมือหรือช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนมากขึ้น

2.3 ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรหลาน

2.4 ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองและเห็นความสำคัญของตนเองที่มีต่อบุตรหลานมากขึ้น

2.5 ผู้ปกครองจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการพัฒนาเด็ก หลักการอบรมเลี้ยงเด็ก และหลักการปฐมวัยศึกษาซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูและเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กที่บ้านได้

2.6 ผู้ปกครองได้เรียนรู้ทักษะต่างๆ เช่น ทักษะทางภาษาอันจะช่วยเสริมประสบการณ์ชีวิตให้ตนเอง

2.7 ผู้บริหารหรือบุคลากรในสถานศึกษามีแนวโน้มที่จะให้การยอมรับและแสดงการยกย่องผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษาปฐมวัยรวมทั้งให้ความสนใจบุตรหลานของผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาปฐมวัยเป็นพิเศษมากกว่าเด็กอื่นๆ

3. ความสำคัญต่อสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อสถานศึกษาดังนี้

3.1 สถานศึกษาปฐมวัยได้รับรู้ถึงความต้องการ และความสนใจของผู้ปกครอง ทำให้สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ได้ตรงตามความต้องการและความสนใจของผู้ปกครอง

3.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้สถานศึกษาปฐมวัยสามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับหลักปรัชญาการศึกษาของนักการศึกษาปฐมวัยที่เน้นเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

3.3 การที่ผู้ปกครองอาสาสมัครเข้ามาช่วยในสถานศึกษาปฐมวัยทำให้สถานศึกษาปฐมวัยสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคลากรเพิ่ม รวมทั้งทำให้อัตราส่วนระหว่างจำนวนผู้ใหญ่ต่อเด็กมีสัดส่วนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการมากขึ้น

3.4 สถานศึกษาปฐมวัยอาจใช้ผู้ปกครองที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทางเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยและบุคลากรในสถานศึกษาปฐมวัยได้

3.5 ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมมีเจตคติที่ดีต่อบุคลากรและสถานศึกษาปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่ไม่มีส่วนร่วมเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

3.6 ผู้ปกครองสามารถช่วยประชาสัมพันธ์สถานศึกษาให้ผู้ปกครองคนอื่นๆ และชุมชนได้รู้จักและเข้าใจสถานศึกษาปฐมวัยยิ่งขึ้น

3.7 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้ครูมีแนวโน้มที่จะจัดกิจกรรมในลักษณะของการคำนึงถึงตัวเด็กมากกว่าการคำนึงถึงความรู้ด้านวิชาการที่จะให้กับเด็ก

3.8 การให้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้ปกครองทำให้ครูมีความเชื่อมั่นในการจัดกิจกรรมและเกิดความภาคภูมิใจในตนเองมากยิ่งขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสำคัญทั้งต่อตัวเด็กเอง ทั้งต่อผู้ปกครอง และสถานศึกษาคือ การร่วมมือกันระหว่างบ้านและสถานศึกษาเป็นการสร้างคุณค่าทางการศึกษาให้กับเด็ก ส่งผลถึงพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก ทำให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อบุคลากรในสถานศึกษา มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีความฉลาดทางอารมณ์ และเป็นการสร้างสรรค์พัฒนาการเด็กให้เด็กเจริญเติบโตและได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพส่วนผู้ปกครองเองก็มีความสุข มีความกระตือรือร้นในการให้ความร่วมมือ มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการพัฒนาเด็กและได้รับการยอมรับจากสถานศึกษา ส่วนความสำคัญต่อสถานศึกษานั้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง ได้รับข้อมูลย้อนกลับจากผู้ปกครองเพื่อให้เกิดการพัฒนา การดำเนินงานในสถานศึกษามีคุณภาพ ลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น ทำให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับ มีแนวทางในการพัฒนาเด็กและพัฒนากิจการดำเนินงานต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพด้วยความมั่นใจมากยิ่งขึ้น

1.4 หลักการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วมได้มีนักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้แนวคิดไว้ซึ่งผู้วิจัยไว้รวบรวมไว้ดังนี้

ชิต นิลพานิช (2532, น. 362) กล่าวว่าหลักการมีส่วนร่วมประกอบด้วย

1. หลักการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างทางราชการกับประชาชน โดยยึดถือความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานหรือต่อบุคคล
2. หลักการขจัดความขัดแย้ง ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์และความคิด จะมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานพัฒนาเป็นอย่างมากเพราะจะทำให้งานหยุดชะงักและล้มเหลว
3. หลักการสร้างอุดมการณ์และค่านิยมในด้านความขยัน ความอดทน ความร่วมมือ ความซื่อสัตย์ และการพึ่งตนเอง เพราะอุดมการณ์เป็นเรื่องที่จูงใจประชาชนให้ร่วมสนับสนุนนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานและอาจก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงานอีกด้วย
4. หลักการให้การศึกษอบรมอย่างต่อเนื่องเป็นการส่งเสริมให้คนมีความรู้ ความคิดของตนเองช่วยให้ประชาชนมั่นใจในตนเองมากขึ้นการให้การศึกษอบรมโดยให้ประชาชนมีโอกาสทดลอง ปฏิบัติ จะช่วยให้ประชาชนสามารถคุ้มครองตนเองได้ รู้จักคุณค่าของงาน และนำไปสู่การเข้าร่วมในการพัฒนา
5. หลักการทำงานเป็นทีมสามารถนำไปใช้ในการแสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาได้ดี
6. หลักการสร้างพลังชุมชนในการรวมกลุ่มกันทำงานจะทำให้เกิดพลังในการทำงานและทำให้งานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี

ยงยุทธ พนาสนธิ์ (2546, น. 21-27) กล่าวว่าหลักการมีส่วนร่วมประกอบด้วย

1. หลักการมีปฏิสัมพันธ์ที่อยู่ในลักษณะเท่าเทียมกัน
2. หลักการรับฟังความคิดเห็น ความต้องการและปัญหาชุมชน
3. หลักการให้ข้อมูลของโรงเรียน
4. หลักการพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับทราบถึงสิ่งเหล่านี้ทำให้ชุมชนและโรงเรียนเกิดความเข้าใจร่วมกันมีความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันจนทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ถวิลวดี บุรีกุล (2551, น.34) กล่าวว่าหลักของการมีส่วนร่วมประกอบด้วย หลักการสำคัญ 4 หลักการ คือ

1. หลักการให้ข้อมูลเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชนเพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการและยังเป็นการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องกับใดๆ

2. หลักการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชนเป็นการเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นให้ได้ข้อมูลมากขึ้น

3. หลักการวางแผนร่วมกันและการตัดสินใจคือการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้นมีความรับผิดชอบร่วมกัน

4. หลักการพัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมคือการสามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่และเกิดประโยชน์สูงสุด

จากแนวคิดของนักการศึกษาและนักวิจัยข้างต้นพอสรุปได้ว่าหลักของการมีส่วนร่วมนั้นประกอบด้วย

1. หลักการรับความคิดเห็น การให้ข้อมูล
2. หลักการสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะเท่าเทียม
3. หลักการจัดความขัดแย้ง
4. หลักการสร้างอุดมการณ์และค่านิยมในด้านความขยันและสร้างพลังชุมชน
5. หลักการในการอบรมอย่างต่อเนื่อง
6. หลักการทำงานเป็นทีม
7. หลักการวางแผนร่วมตัดสินใจ
8. หลักการพัฒนาศักยภาพ

1.5 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

Epstein (1995, pp. 701-705) ได้แบ่งลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองออกเป็น 6 ลักษณะ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งเป็นความรับผิดชอบพื้นฐานของผู้ปกครองซึ่งประกอบด้วย การจัดเตรียมที่อยู่อาศัย ดูแลเรื่องสุขภาพ โภชนาการ เครื่องนุ่งห่ม ความปลอดภัย ทักษะของผู้ปกครองในการดูแลเด็กทุกระดับอายุ จัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ให้ข้อมูลข่าวสารที่จะช่วยให้โรงเรียนเข้าใจเด็กและครอบครัว

2. การมีส่วนร่วมในลักษณะการสื่อสาร หมายถึง ความรับผิดชอบพื้นฐานของโรงเรียน ประกอบด้วย การสื่อสารจากโรงเรียนสู่บ้าน และการสื่อสารจากบ้านสู่โรงเรียน

3. การมีส่วนร่วมในลักษณะการอาสาสมัคร คือ การมีส่วนร่วมที่โรงเรียนเพื่อโรงเรียน ได้แก่ การอาสาสมัครในโรงเรียนหรือในชั้นเรียน เช่น เข้ามาเป็นอาสาสมัครในงานแข่งขันกีฬา การเป็นผู้ร่วมในการแสดง การมอบรางวัล และกิจกรรมอื่นๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

4. การมีส่วนร่วมในลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน ซึ่งหมายถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมและสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก การช่วยเหลือแนะนำการทำกรบ้านของเด็ก

5. การมีส่วนร่วมในลักษณะการตัดสินใจ คือ การร่วมหรือการเป็นผู้นำในองค์กรต่างๆ เช่น สมาคมครูผู้ปกครอง หรือสภาที่ปรึกษา การร่วมเป็นคณะกรรมการ การเป็นผู้นำหรือตัวแทน

6. การมีส่วนร่วมในลักษณะการร่วมมือกับชุมชน คือการนำเอาชุมชนเข้ามาช่วยเหลือกิจกรรมโรงเรียน นักเรียน ตลอดจนถึงครอบครัว และการเชื่อมโยงโรงเรียนให้ไปช่วยชุมชน

นอกจากนี้ยังมีนักวิจัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านอาสาสมัคร และด้านการร่วมมือกับชุมชนดังนี้

1. ด้านการอบรมเลี้ยงดู

จุฬารัตน์ มาเสถียรวงศ์ (2545, น. 40-42) กล่าวว่าเด็กสามารถเรียนรู้ได้ทุกวินาทีจากสภาพแวดล้อมและของจริงที่จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นเด็กไม่ได้อยู่โรงเรียนตลอดเวลาดังนั้นผู้ปกครองต้องเข้าใจบุคลิกลานของตนเองเพราะการส่งเสริมเด็กที่บ้านย่อมเป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545, น.11) กล่าวว่าครอบครัวคือศูนย์กลางการเรียนรู้ถ้าหากสามารถทำให้ทุกครอบครัวเป็นศูนย์กลางเรียนรู้ที่มีความรัก ความอบอุ่น ความเอื้ออาทรห่วงใยและความหวังดีต่อกันรวมถึงการทำให้ครอบครัวเป็นจุดเชื่อมโยงการถ่ายทอดความรู้ที่สำคัญจะส่งผลให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

2. ด้านการติดต่อสื่อสาร

เบญจมา แสงมณี (254, น.104-105) กล่าวว่าการประสานงาน ระหว่างครูกับผู้ปกครองมีความสำคัญต่อความเข้าใจต่อกันซึ่งการสื่อสารสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การเยี่ยมบ้าน การเยี่ยมโรงเรียนของผู้ปกครอง การติดต่อสื่อสารโดยวิธีการต่างๆทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการหรือการประชุมสังสรรค์ เป็นต้น

กรมวิชาการ (2546, น. 116) กล่าวว่าปัญหาในการจัดการศึกษาปฐมวัยเกิดจากความไม่เข้าใจของผู้ปกครองดังนั้นโรงเรียนควรมีการติดต่อสื่อสารกับทางผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง เช่น การพบปะเยี่ยมเยียนซึ่งกันและกัน การปรึกษาหารือในรูปแบบของกลุ่มใหญ่

หรือกลุ่มย่อย การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน การให้ความรู้ผู้ปกครอง การสำรวจความต้องการ ความสนใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็กจากผู้ปกครอง การจัดทำจดหมายข่าว

3. ด้านอาสาสมัคร

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, น. 116) กล่าวว่ากิจกรรมอาสาสมัครนั้นประกอบด้วย การอาสาสมัครทำกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา การจัดตั้งกลุ่มชมรมเครือข่ายผู้ปกครอง อาสาเป็นผู้ช่วยครู เป็นวิทยากรในการอบรมตามความรู้ความถนัด การเป็นอาสาสมัครฝึกทักษะด้านดนตรีศิลปะ ตลอดจนโภชนาการของเด็ก

ชมธิดา ยาแก้ว (2560, น. 11) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านอาสาสมัครว่าหมายถึง การที่ผู้ปกครองอาสาสมัครและสละเวลานำเอาความรู้ความเชี่ยวชาญหรือความสามารถด้านต่างๆเข้ามาช่วยกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก พัฒนาคูร บุกคลากร พัฒนาสถานศึกษา และเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน เช่น การเข้ามาเป็นวิทยากร การเข้าร่วมกิจกรรม การเล่านิทาน การเข้าร่วมจัดนิทรรศการ การมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของเด็กร่วมกิจกรรมทัศนศึกษา ช่วยดูแลความปลอดภัย ร่วมกิจกรรมการแสดง เป็นต้น

4. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 (6) กล่าวว่าว่าการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลา ทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและการจัดการเรียนรู้ที่บ้านนั้นหมายถึง ผู้ปกครองช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กรู้จักแสวงหาความรู้จากสิ่งที่อยู่รอบตัวด้วยการสังเกต และการอ่านรวมทั้งการให้ความสนใจและสนทนาซักถามเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กได้ทำในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการเสริมความรู้ และประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน

เกตุสุเดช กำแพงแก้ว (2546, น. 91) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่บ้านคือการจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก

ฉลอง คงเจริญ (2554, น. 36-37) กล่าวว่า บ้านเป็นแหล่งวิทยาการที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กดังนั้น สภาพแวดล้อมทางบ้านจึงมีความสำคัญต่อเด็กเพราะสภาพแวดล้อมทางบ้านส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมจึงเป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กอีกทางหนึ่งเช่นกัน

5. ด้านการตัดสินใจ

พิศมัย แป้นน้อย (2550) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการตัดสินใจมีความสำคัญต่อการส่งเสริมประสบการณ์ของเด็ก การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเช่น ร่วมเป็น

คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาหรือสมาคมผู้ปกครอง ร่วมในการตัดสินใจนโยบาย ดังนั้นสถานศึกษาต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆของสถานศึกษา

วิวรรณ สารกิจปรีชา (2553, น. 45 -46) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึงผู้ปกครองมีส่วนร่วมในองค์กรผู้ปกครอง เช่นคณะกรรมการสถานศึกษาหรือสมาคมผู้ปกครองและการตัดสินใจในนโยบาย ภาวะผู้นำและการประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านนี้และควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

6. ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2532, น. 8-12) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเป็นสถาบันที่ช่วยพัฒนาการดำรงชีวิตที่ดีในชุมชนเป็นตัวกลางที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียนแต่ละแห่งในชุมชนต่างมีจุดหมาย ความต้องการ และรูปแบบเฉพาะของตนในแต่ละสังคม ศาสนา และอาชีพ ชุมชนมีหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน โรงเรียนเปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนภาพของชุมชน ชุมชนอาจให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ เช่น การให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการนักเรียน การให้บริการแนะแนวอาชีพ การให้บริการสุขอนามัย และการส่งเสริมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและชุมชน มีจุดหมายเดียวกันคือ พัฒนาคนให้เป็นคนดี มีความรู้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขดังนั้นการจัดการศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

Borick and Tombair (อ้างถึงใน กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2544) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแบ่งออกได้ 4 ลักษณะ คือ

1. ผู้ปกครองเป็นผู้รับข่าวสาร ได้แก่ การที่ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมปรึกษาครู การประชุมกลุ่ม การเข้าเยี่ยมบ้านของครู การเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่โรงเรียนจัดขึ้น การเข้าเยี่ยมชมโรงเรียน
2. ผู้ปกครองเป็นผู้เรียน คือการที่ผู้ปกครองได้ฝึกทักษะ เช่น การฝึกทักษะการสอนการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การเรียนภาษา เรียนหลักสูตรพิเศษสำหรับผู้ปกครอง
3. ผู้ปกครองเป็นครู คือ การเป็นอาสาสมัครในการช่วยครู การเป็นวิทยากร การช่วยพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน
4. ผู้ปกครองเป็นผู้วินิจฉัยสั่งการ ได้แก่ การเป็นคณะกรรมการสมาคมครูผู้ปกครอง เป็นที่ปรึกษาสถานักเรียน และสภาผู้ปกครอง เป็นสมาชิกทีมจัดการ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนั้น ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน

การจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง ในด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชนคือ

ด้านการสื่อสาร เป็นการสื่อสารทั้งจากบ้านสู่โรงเรียน และจากโรงเรียนสู่บ้าน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันในการพัฒนาเด็กเล็ก และพัฒนาการทำงานในสถานศึกษา

ด้านอาสาสมัคร สถานศึกษาต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ความชำนาญของผู้ปกครองมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

ด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการวางนโยบาย หรือการดำเนินงานจะช่วยให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองคือผู้ประสานในการเชื่อมโยงระหว่างบ้านและชุมชน และสถานศึกษา เพื่อการส่งเสริมกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา

1.6 แนวทางในการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ในการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมนั้นมีหลายแนวทางซึ่งทางสถานศึกษาควรจัดหลายๆ กิจกรรมเพื่อให้ผู้ปกครองมีโอกาสเลือกและเข้าร่วมกิจกรรมได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดจากนักการศึกษาและนักวิจัยต่างๆ ดังนี้

Hammond et al. (อ้างถึงใน พัชรีย์ สนวนแก้ว, 2536) ได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การจัดประชุมหรือการจัดพบผู้ปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับ ตัวเด็ก ผู้ปกครอง ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
2. จัดให้มีการสนทนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลี้ยงดูพัฒนาการของเด็กและปัญหาต่างๆของเด็กปฐมวัย
3. จัดให้มีการอภิปรายกลุ่มโดยผู้ปกครองและครู อาจจัดเป็นครั้งคราวเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
4. จัดให้มีการพบผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองเตรียมของเล่นให้กับเด็ก ให้ผู้ปกครองมีความรู้และสามารถในการทำเครื่องเล่นง่ายๆไปเล่นกับเด็กโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
5. จัดให้มีการติดต่อผู้ปกครองเป็นการส่วนตัว เช่นการสนทนาทางโทรศัพท์ครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน การติดต่อทางจดหมาย เป็นต้น

6. การจดบันทึกภายหลังการพูดหรือการพบปะครูควรมีการจดบันทึกเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมของโรงเรียนต่อไป

7. การร่วมรับฟังและให้คำแนะนำในการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน

8. การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมหรือเป็นอาสาสมัครในโรงเรียน

พิมพา ดามี (2540, น. 28) ได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ดังนี้

1. จัดให้ผู้ปกครองได้พบปะสังสรรค์พูดคุยกัน

2. จัดให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน การให้ทุนการศึกษาเด็ก การร่วมมือด้านแรงงาน การร่วมมือด้านการเงิน

3. จัดให้มีการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน

4. จัดงานประจำปีของโรงเรียน

5. จัดนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานของนักเรียน

6. จัดให้ผู้ปกครองที่เชี่ยวชาญมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน

7. จัดการแข่งขันกีฬาเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

8. จัดให้มีกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน

9. จัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า หรือสมาคมผู้ปกครอง

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542, น. 34-36) ได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ดังนี้

1. กิจกรรมโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมที่เน้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยทางโรงเรียนเป็นฐานในการจัดกิจกรรม เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแนะนำโรงเรียน กิจกรรมการฝึกอบรม กิจกรรมการแสดงของนักเรียน กิจกรรมอื่นๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นในโอกาสต่างๆ

2. กิจกรรมสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่เน้นความสัมพันธ์และความคุ้นเคยกันในการแลกเปลี่ยนความคิด การสนทนา การเขียนเขียน เช่น การประชุมปรึกษา เป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนพร้อมๆกับการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน การแก้ปัญหาหารือร่วมกัน การเยี่ยมบ้าน เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ตั้งใจสร้างและสานความสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน การเยี่ยมบ้านจะไม่ทำบ่อยนักอาจเป็นภาคเรียนละ 1 ครั้งหรือปีละครั้งตามความเหมาะสม

3. กิจกรรมการสื่อสารสารสนเทศ กิจกรรมนี้จะเน้นให้ผู้ปกครองเป็นผู้รับข้อมูลเป็นหลัก ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน ซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น โทรศัพท์สายด่วน จดหมายข่าว โสมเพจ แผ่นพับข้อมูลโรงเรียน

4. กิจกรรมการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้าถึงชั้นเรียนทั้งเป็นผู้สอนเป็นผู้ช่วยครูตลอดถึงเป็นที่ปรึกษาสำหรับผู้ปกครองด้วยกัน

5. กิจกรรมบริการเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่สังคมและครอบครัวได้แก่ ห้องสมุด ของเล่น ศูนย์ดูแลเด็ก ศูนย์แลกเปลี่ยนสิ่งของผู้ปกครองเหลือใช้

6. กิจกรรมการตัดสินใจเป็นกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองระดับสูงที่ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม คือ การวางนโยบายโรงเรียน การสรรหาบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544, น. 71-75) ได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ดังนี้

1. แนวทางการจัดกิจกรรมความร่วมมือของพ่อแม่ผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดู
 - 1.1 จัดให้มีการพัฒนาสมองเด็กตั้งแต่ออยู่ในครรภ์โดยการรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการมีประโยชน์และหมั่นออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
 - 1.2 การสร้างสัมพันธภาพหรือบรรยากาศที่ดีในครอบครัวทำให้ครอบครัวอบอุ่น
 - 1.3 จัดให้ลูกได้รับประทานอาหารที่คุณค่าต่อร่างกายฝึกให้เด็กออกกำลังกายอย่างเหมาะสม
 - 1.4 ตรวจสอบสุขภาพและส่งเสริมพัฒนาสุขภาพของเด็กอย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ให้แก่เด็ก
 - 1.5 สังเกตความสามารถและความสนใจของลูก
 - 1.6 อ่านหนังสือให้ลูกฟัง ดูโทรทัศน์พร้อมกับลูก โดยเลือกดูรายการที่มีประโยชน์
 - 1.7 ฝึกการฟัง การพูด การสังเกต และการวิเคราะห์ให้กับลูกผ่านการเล่นกับลูก
2. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง ด้านการสื่อสาร
 - 2.1 จัดให้ผู้ปกครองได้พบปะครูของลูกอย่างสม่ำเสมอเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลของลูกที่อยู่บ้าน
 - 2.2 ผู้ปกครองดูแลเรื่องการไปโรงเรียนของลูก การเรียนและการทำการบ้าน
 - 2.3 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เสนอแนะข้อคิดเห็นใดๆต่อโรงเรียน

2.4 ปิดโอกาสให้ผู้ปกครองพบปะเครือข่ายผู้ปกครองและบุคลากรภายใน
โรงเรียน

3. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง ด้านการ
เป็นอาสาสมัครเพื่อการพัฒนาการศึกษา

3.1 การให้ความร่วมมือเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น เป็นครู
พ่อ ครูแม่ในการสอนหรือการอบรมวิชาต่างๆตามความถนัด ให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนด้าน
ปัจจัยเพื่อพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียน การช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายใน โรงเรียน การช่วยฝึก
ทักษะทางการกีฬาแก่นักเรียน ตลอดจนการเข้ามาดูแลด้านโภชนาการในโรงเรียน

3.2 การจัดตั้งกลุ่ม / ชมรม / สมาคมผู้ปกครอง

3.3 สร้างเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายทั้งภายใน
โรงเรียนและระหว่างโรงเรียน

4. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง ด้าน การ
จัดการเรียนรู้ที่บ้าน

4.1 การให้ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่เอื้อต่อกระบวนการการ
เรียนรู้และการคิดสร้างสรรค์ของลูก

4.2 การให้ผู้ปกครองเป็นผู้ถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม
ตามศักยภาพแก่ลูก

5. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง ด้าน
การตัดสินใจ

5.1 การให้ผู้ปกครองสมัครเข้าเป็นกรรมการสถานศึกษา

5.2 การให้ผู้ปกครองเข้าร่วมรับฟังและเข้าอบรมที่เกี่ยวกับการบริหารงาน

โรงเรียน

5.3 การให้ผู้ปกครองเข้าร่วมคิดวิเคราะห์ ช่วยแก้ปัญหา

5.4 ให้ผู้ปกครองร่วมรับผิดชอบในผลงานที่เกิดขึ้นของโรงเรียนในฐานะเป็นผู้
มีส่วนร่วม

6. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง ด้าน การ
เป็นผู้ประสานงาน

6.1 จัดให้ผู้ปกครองทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างแหล่งทรัพยากรต่างๆที่เป็น
ประโยชน์ต่อการศึกษา กับโรงเรียน

6.2 ให้ผู้ปกครองเป็นผู้ระดมทรัพยากรต่างๆ เช่น บุคลากรหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เงินทุนหรือวิทยาการใหม่ๆ เทคโนโลยีเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนให้สามารถบริหารงานได้อย่างเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

พิทยาภรณ์ มานะจตุติ (2549, น. 138-141) ได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ดังนี้

1. จัดให้ชุมชนเข้ามาเยี่ยมชมสถานศึกษา
2. จัดให้ผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา
3. จัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง หรือชมรมผู้ปกครอง
4. จัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์เช่น กีฬาสี งานวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ จัดงานประจำปี กิจกรรมวันปิดภาคเรียน
5. จัดให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เช่น การเป็นวิทยากร เป็นอาสาสมัครผู้ช่วยครู ตามความถนัดและโอกาส

เทอดศักดิ์ จันเสวี (2550, น. 15) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม ดังนี้

1. การจัดกิจกรรม Open House ให้ผู้ปกครองเยี่ยมชม
2. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษาและการดูแลเด็ก
3. การจัดฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองด้วยการนำเสนอความรู้เองหรือเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเข้ามาให้ความรู้
4. การจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง
5. การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้และเผยแพร่ข้อมูลทั้งโดยเอกสาร ข้อมูลข่าวสารในรูปแบบต่างๆ

กิตติ กรทอง (2552, น. 67-69) ได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การจัดประชุมหรือการจัดพบผู้ปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับตัวเด็กผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
2. จัดให้มีการสนทนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลี้ยงดูการศึกษาและพัฒนาการของเด็กและปัญหาต่างๆ ของเด็กปฐมวัย
3. จัดให้มีการอภิปรายกลุ่ม โดยผู้ปกครองและครูอาจจัดเป็นครั้งคราว เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

4. จัดให้มีการพบผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองเตรียมของเล่นให้กับเด็กให้ผู้ปกครองมีความรู้และความสามารถในการหาเครื่องเล่นง่ายๆ ไปเล่นกับเด็กที่บ้านโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

5. จัดให้มีการติดต่อกับผู้ปกครองเป็นการส่วนตัว เช่น การสนทนาทางโทรศัพท์ ครูไปเยี่ยมบ้านเด็กการติดต่อกันทางจดหมาย เป็นต้น

6. การจดบันทึกภายหลังการพูดคุยหรือการพบปะครูควรมีการจดบันทึกเพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการพิจารณาตัดสินใจหรือจัดกิจกรรมเสริมเพื่อแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

7. การให้คำแนะนำในการสังเกตเด็ก

8. การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมหรือเป็นอาสาสมัครในโรงเรียน

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมดังนี้

1. การจัดให้มีการติดต่อสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ปกครองกับครูผู้ปกครองกับผู้ปกครอง ได้แก่การจัดอภิปรายกลุ่ม การจัดประชุม การสนทนาเพิ่มพูนความรู้ การเยี่ยมบ้าน การจัดกิจกรรม Open House หรือ การจัดทำจดหมายข่าว

2. การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคือ การเชิญผู้ปกครองเข้ามาเป็นวิทยากร การเป็นอาสาสมัครในการเป็นผู้ช่วยครู การจัดทำสื่อการเรียนการสอน ตามความถนัดของผู้ปกครอง

3. การจัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นต้นว่าการตัดสินใจในนโยบาย การวางแผนการดำเนินงาน การร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา การจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง การให้ผู้ปกครองเข้าร่วมการคิดวิเคราะห์ ช่วยแก้ปัญหา และการให้ผู้ปกครองเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการบริหารงาน

4. การจัดให้ผู้ปกครองเป็นผู้ประสานงาน ได้แก่การให้ผู้ปกครองเป็นผู้ระดมทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น เงินทุน วิทยาการใหม่ๆ และการเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ แหล่งทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา

2. ความต้องการการมีส่วนร่วม

2.1 ความหมายของความต้องการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของความต้องการซึ่งมีนักวิจัยและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของความต้องการไว้ ดังนี้

พรณี ชูทัย และเจนจิต (2538, น. 460) ได้กล่าวว่าความต้องการ หมายถึง ความประสงค์ หรือความอยากได้ของมนุษย์ มนุษย์มีความต้องการหลายอย่างและหลายด้านด้วยกัน ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์คือ ปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค โดยจะเป็นไปตามสภาพหรือสภาวะนั้นๆ ความต้องการหลักใหญ่ มี 2 ด้าน คือ ทางด้านร่างกาย และทางด้านจิตใจ โดยเฉพาะ ความต้องการสูงสุดของมนุษย์ คือความสำเร็จจนถึงระดับสูงสุด แต่ความเป็นจริงมนุษย์ทุกคนไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้เท่าเทียมกัน เพราะสถานภาพทางสังคมและศักยภาพของตนเอง คือสติปัญญาความรู้ จิตความสามารถที่จะทำให้ได้รับความต้องการนั้น

ประสาท อิศรปริดา (2547, น. 310) ได้กล่าวว่าความต้องการหมายถึง สภาวะที่เกิดจากความไม่สมดุลทั้งร่างกายและจิตใจ ความต้องการของคนมักไม่ได้รับการตอบสนองอย่างสมบูรณ์เมื่อได้รับการตอบสนองหนึ่งก็จะเกิดความต้องการมากขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง

จิร หงส์คารมภ์ (2545, น. 44) ได้กล่าวว่าความต้องการหมายถึงสภาวะที่คนขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดและมุ่งให้ได้มาซึ่งสิ่งนั้นสภาวะที่บุคคลขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็คือช่องว่างอันเกิดจากสิ่งที่บุคคลมีอยู่กับสิ่งที่บุคคลปรารถนา

ฉันทนา จันทร์บรรจง (2545, น. 51) ได้กล่าวว่าความต้องการหมายถึง แรงขับหรือแรงผลักดันต่างๆ ที่เกิดขึ้นในร่างกายหรือจิตใจเนื่องจากความจำเป็นที่ต้องทำให้เกิดความสมดุลทางกายภาพหรือทางจิต

ราชบัณฑิตสถาน (2546, น. 176) ได้กล่าวว่า ความต้องการหมายถึง ความอยากได้หรืออาการที่อยากได้และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าว จะทำให้บุคคลเกิดสิ่งเร้าที่มากระตุ้น และมีแรงขับภายในเกิดขึ้น จึงมีผลให้พฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อดิ้นรน และแสวงหาการตอบสนองความต้องการนั้น เมื่อได้รับการตอบสนองแล้วบุคคลนั้นก็เกิดความต้องการใหม่ๆหรือมีความต้องการในระดับสูงขึ้นมา ทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีสิ้นสุด

สรุปได้ว่า ความต้องการหมายถึง สภาวะที่บุคคลขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ว่าจะเป็ทางด้านร่างกายหรือจิตใจซึ่งเป็นช่องว่างระหว่างสิ่งที่มีอยู่กับสิ่งที่ต้องการทำให้เกิดความอยากได้ ความปรารถนาทำให้เกิดแรงขับหรือแรงผลักดันเพื่อให้ความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองเมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองบุคคลก็จะเกิดความต้องการใหม่ๆหรือความต้องการในระดับสูงขึ้นอีกไม่มีวันสิ้นสุด

2.2 ความสำคัญของความต้องการ

อุทัย หิรัญโต (2531, น. 110) กล่าวว่าความต้องการมีความสำคัญต่อการมุ่งที่จะแสวงหาประโยชน์ดังนี้

1. เพื่อความก้าวหน้าในการเลื่อนตำแหน่ง
2. เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ หน้าที และทัศนคติ
3. เพื่อส่งเสริมและสร้างขวัญในการปฏิบัติงาน
4. เพื่อทำความเข้าใจนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กร
5. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและประสบการณ์

วิน เชื้อโพธิ์หัก (2537, น. 28) กล่าวว่าความต้องการของบุคคลในองค์กรนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้องค์กรดำเนินการตามเป้าหมายประสบผลสำเร็จ บุคลากรแต่ละคนมีจิตใจส่วนหนึ่งอยู่กับการทุ่มเทการทำงานให้กับองค์กร แต่อีกส่วนหนึ่งห่วงใยกับงานภายนอกซึ่งอาจเป็นเรื่องของการดำรงชีวิต ครอบครัว และเศรษฐกิจ ความห่วงใยเหล่านั้นทำให้ความตั้งใจในการทำงานให้กับองค์กรลดน้อยลง อาจทำให้มีปัญหาในการทำงาน ดังนั้น ความต้องการของบุคคลในองค์กร ควรจะต้องหาทางแก้ไขให้หมดไป หรือลดลง การที่องค์กรจะทราบปัญหาต่างๆ ได้นั้น อาจทำได้หลายวิธี เช่น การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสำรวจความคิดเห็น ทำให้องค์กรทราบว่าความต้องการใดเกี่ยวข้องกับองค์กรบ้าง องค์กรสามารถหาหนทางสนองตอบความต้องการของบุคคลนั้นเพียงพอ ซึ่งถ้าแก้ปัญหานั้นได้ การปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สมยศ นาวิการ (2539, น. 28) กล่าวว่าความต้องการเป็นรากฐานของการจูงใจภายใน เนื่องจากความต้องการของมนุษย์อยู่ภายในตนเอง แรงจูงใจให้กระทำของคนได้มาจากพลังที่อยู่ภายในตัว ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการทางชีวภาพ เป็นความต้องการเบื้องต้น ต้องการตอบสนองเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ความต้องการทางสังคม และความต้องการทางด้านจิตใจ จะแตกต่างกันระหว่างบุคคล ซึ่งความต้องการด้านสังคมปรากฏขึ้นหลังจากความต้องการทางด้านชีวภาพได้ตอบสนองแล้วความต้องการเหล่านี้ได้แก่ ความต้องการความรับผิดชอบ การยอมรับทางสังคม การยกย่อง ความสำเร็จ อำนาจและความหวังของชีวิต

สุริยา ปานเพ็ง (2546, น. 12) กล่าวว่าความต้องการมีความสำคัญเพราะเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่กระตุ้นให้เกิดการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ความต้องการของมนุษย์นี้เองที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบงาน ถ้ามนุษย์ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอแล้ว ก็สามารถทำงานให้ลุล่วงและประสบความสำเร็จมีความสุข ดังนั้นผู้บริหารควรตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลเพื่อส่งเสริมให้ระบบงานประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ระดับความพึงพอใจยังมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรอีกด้วย

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของความต้องการคือ เป็นรากฐานของแรงจูงใจภายในเพื่อกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคมเพื่อการแสวงหาประโยชน์

เพื่อความก้าวหน้า เพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อการเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานเพื่อความเข้าใจนโยบายและเพื่อเพิ่มพูนความรู้ อีกทั้งความต้องการของบุคคลทำให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

2.3 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ได้มีนักวิจัยหลายท่าน ได้สำรวจความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสามารถสรุปได้ดังนี้

ธนชัย ภู่มাত্র (2547, น. 23-33) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สรุปความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมตั้งแต่การกำหนดจุดมุ่งหมาย ขอบเขต ขั้นตอนและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของเด็ก

2. ความต้องการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู ไม่ว่าจะร่วมเป็นวิทยากร ร่วมออกแบบการจัดการเรียนการสอน และต้องการให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษาแก่โรงเรียนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและเพื่อความสำเร็จของลูกในอนาคต

3. ความต้องการมีส่วนร่วมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองต้องการเป็นตัวแทนผู้ปกครองเพื่อจะได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนและต้องการการต้อนรับที่อบอุ่นและเป็นมิตรจากครูและพี่เลี้ยงเด็ก ต้องการให้ครูมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง

สุณีย์ สวนศรี (2552, น. 79) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสารสาสน์พิทยา กรุงเทพฯ สรุปความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในแต่ละด้าน ดังนี้

ความต้องการมีส่วนร่วมในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าผู้ปกครอง ต้องการเป็นผู้ร่วมส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ต้องการมีส่วนร่วมตัดสินใจในกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ แก้ปัญหา เหมาะสมตามวัย ต้องการมีส่วนร่วมให้ครูจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการเนื้อหาวิชาและกิจกรรมชุมนุม ต้องการมีส่วนร่วมเสนอแนะในการจัดหาอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนต่างๆ และต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และร่วมแก้ปัญหาการเรียนในแต่ละวิชาร่วมกับครูผู้สอน

ความต้องการมีส่วนร่วมด้านการจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ต้องการมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นในการจัดห้องเรียนให้สะอาดถูกสุขลักษณะมีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทสะดวก
2. ต้องการมีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านการป้องกันอุบัติเหตุ
3. ต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการเลือกเครื่องเล่นสนามทั้งในร่มและกลางแจ้ง
4. ต้องการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการดูแลรักษาความปลอดภัยการรักษาความสะอาดและตกแต่งอาคารสถานที่ให้เป็นระเบียบสวยงาม
5. ต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

ความต้องการมีส่วนร่วมด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองสรุปความต้องการได้ดังนี้

1. ต้องการมีส่วนร่วมในการตอบกลับแบบสอบถามการประเมินผลเมื่อโรงเรียนมีกิจกรรม
2. ต้องการเข้าร่วมประชุมผู้ปกครองในวันเปิดและปิดภาคเรียน
3. ต้องการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน
4. ต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างครู, นักเรียน, และผู้ปกครอง
5. ต้องการช่วยประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน

ความต้องการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมดังนี้

6. ต้องการมีส่วนร่วมแสดงบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับเด็กนักเรียน
7. ต้องการมีส่วนร่วมนำผลการประเมินมาพัฒนาและหาวิธีการพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ
8. ต้องการมีส่วนร่วมแนะนำให้ครูมีการประเมินผลตามศักยภาพของนักเรียนอย่างหลากหลาย
9. ต้องการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนที่จะรายงานให้ผู้ปกครองทราบ
10. ต้องการมีส่วนร่วมแนะนำเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการประเมินผลการเรียนของนักเรียนร่วมกับครูประจำชั้น

11. ต้องการมีส่วนร่วมเสนอแนะให้โรงเรียนจัดอบรมการประเมินผลนักเรียนแก่ผู้ปกครอง

12. ต้องการมีส่วนร่วมประเมินผลการทำกิจกรรมของนักเรียนที่บ้านเพื่อเป็นข้อมูลประกอบผลการเรียนที่โรงเรียน

บึงอร แอกทอง (2552, น. 87-89) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครราชสีมา สรุปความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการค้นหาคำปัญหาผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมหรือปรึกษาหรือเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและต้องการมีส่วนร่วมในการรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นและเก็บเป็นข้อมูลเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาแก้ไข

2. ด้านการวางแผน ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองคือ ต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมหรือวางแผนการประชุมเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากที่สุด

3. ด้านการดำเนินกิจกรรมผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและต้องการมีส่วนร่วมให้ความรู้แก่เด็กเป็นครั้งคราว

4. ด้านการประเมินผลผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความเหมาะสมและความปลอดภัยของวัสดุ-อุปกรณ์พัฒนาเด็ก ต้องการมีส่วนร่วมในการติดตามความเจริญเติบโตของเด็กด้านน้ำหนักและส่วนสูง และร่วมแก้ปัญหาเด็กที่มีน้ำหนักและส่วนสูงผิดปกติและต้องการมีส่วนร่วมในการติดตามความก้าวหน้าของงานที่มีปัญหาเป็นรายกรณี

จะเห็นได้ว่าความต้องการของผู้ปกครองนั้นครอบคลุมการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ตั้งแต่การวางแผนในการจัดการศึกษาทั้งในด้าน การจัดหลักสูตร การจัดประสบการณ์ และการดำเนินงานภายในสถานศึกษาตลอดจนการประเมินผล และการแก้ไขปัญหา อุปสรรค อันอาจจะเกิดขึ้น ดังนั้นสถานศึกษาควรรหาทางออกที่ดีที่สุด ที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ปกครอง กับสถานศึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

3. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 ความเป็นมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 289 กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจบำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและ ฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของการ บำรุงรักษาจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย (กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น, 2550, น. 33)

รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน กรม ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้สนองนโยบายของรัฐบาล โดยการจัดการศึกษาท้องถิ่นโดยมี วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทาง ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และนิสัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเต็มศักยภาพมี คุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัยและมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (9)บัญญัติให้เทศบาล เมืองพัทยาและองค์การบริหาร ส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาคือองค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ทั้งกายและใจ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกทั้งผู้ที่มีความสำคัญในการบริหารงาน องค์กรบริหารส่วนตำบล ได้แก่คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทและม ีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ฐัฐภาพและปัญหาของท้องถิ่นเป็นอย่างดีจึงควรให้ความสำคัญ ในการนำแนวนโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กเข้าสู่ภาคปฏิบัติให้บังเกิดผลตามความมุ่ง หมายที่กำหนดไว้ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องนำนโยบายและ มาตรฐาน การดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการ สามารถแก้ไขปัญหาด้านการจัดการศึกษาระดับ ปฐมวัยในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

3.2 ความหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็ก อายุระหว่าง 3 - 5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่างๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ศูนย์อบรม เด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (เด็ก 3 ขวบ) รับถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ ซึ่งต่อไปนี้ เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติ ในอนาคต การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาจึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนัก และให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็ก ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือเมืองพัทยาที่ดี ล้วนแต่มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่างๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ และได้มาตรฐาน

3.3 การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.3.1 ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ

เป็นการกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ เช่น คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ตลอดจนผู้ทำความสะอาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น มีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

1) สรรหา หรือจัดจ้างบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจำนวนตามความจำเป็นและสอดคล้องกับศักยภาพขององค์กรส่วนท้องถิ่น เช่น หัวหน้าศูนย์ ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ผู้ทำความสะอาด โดยใช้หลักเกณฑ์การสรรหาการจ้างและต่อสัญญาจ้างตาม

มาตรฐานและหลักเกณฑ์ทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด ยกเว้นกรณีศูนย์
อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด การจ้างและการต่อสัญญาจ้าง ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์วัด/
มัสยิดเป็นผู้พิจารณาสรรหาและแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดจ้าง

2) กำหนดจำนวนอัตรากำหนดบุคลากร และเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

(1) ผู้ดูแลเด็ก จำนวนสัดส่วนต่อเด็กเล็ก 1 : 20 หากมีเศษตั้งแต่ 10 คน
ขึ้นไป ให้เพิ่มผู้ดูแลเด็กอีก 1 คน

(2) ผู้ประกอบอาหารกำหนดจำนวนได้ตามความจำเป็น เหมาะสมตาม
ฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) ผู้ทำความสะอาดกำหนดจำนวนได้ตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
คือ ศูนย์ฯ ขนาดเล็ก (จำนวนเด็กไม่เกิน 200 คน) มีอัตราไม่เกิน 2 คน ศูนย์ฯ ขนาดใหญ่ (จำนวน
เด็กตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป) มีอัตราไม่เกิน 4 คน ตามฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) กำหนดอัตราเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สิทธิหรือสวัสดิการอื่นที่
พึงได้รับตามที่มิถุนายนบัญญัติไว้ ดังนี้

ก. ผู้ที่มีวุฒิกศศึกษาภาคบังคับและมัธยมศึกษาปีที่ 6 กำหนดอัตรา
เดือนละไม่น้อยกว่า 4,880 บาท หากมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีหนังสือรับรองกำหนดอัตราเดือนละไม่น้อยกว่า 5,530 บาท

ข. ผู้ที่มีวุฒิกศศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือผู้ที่มีวุฒิ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) กำหนดอัตราเดือนละไม่น้อยกว่า 5,260 บาท

ค. ผู้ที่มีวุฒิกศศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไป สาขา
วิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย หรือปริญญาอื่นที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น
รับรอง กำหนดอัตราเดือนละไม่น้อยกว่า 7,630 บาท

ง. ผู้ที่มีวุฒิกศศึกษาตาม ก) ข) ค) ต้องมีประสบการณ์ในการ
ทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

จ. สิทธิ หรือสวัสดิการอื่นที่พึงได้รับ

(5) กำหนดการจัดชั้นเรียนห้องละไม่เกิน 20 คน หากมีเศษเกิน 10 คน
ให้จัดเพิ่มได้อีก 1 ห้อง

3) จัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง
ค่าตอบแทนสวัสดิการอื่นที่พึงได้รับตามที่มิถุนายนบัญญัติ ตลอดจนการพัฒนาบุคลากร

4) กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- 5) จัดทำระเบียบ ข้อบังคับ และทะเบียนประวัติบุคลากร
- 6) นิเทศ อบรม และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง
- 7) บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านอื่น ๆ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรปฏิบัติตามมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดไว้

3.3.2 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ดังนี้

1) ด้านอาคารสถานที่

(1) ที่ตั้ง

สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม และต้องไม่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตราย ได้แก่ บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ มลภาวะทางอากาศ แสง และเสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีมาตรการป้องกันภาวะภัยต่างๆ ตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม

(2) จำนวนชั้นของอาคาร

ตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีจำนวนชั้นไม่เกิน 2 ชั้น นับจากพื้น หากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัย และอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามความเหมาะสม และความสูงของตัวห้อง ไม่ควรมีน้อยกว่า 2.40 เมตร นับจากพื้นถึงเพดาน

(3) ทางเข้า – ออก และประตูหน้าต่าง ต่าง ๆ

ทางเข้า – ออก จากตัวอาคาร ต้องมีความเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุร้ายแรงใด ๆ ขึ้น โดยอย่างน้อยต้องมีทางเข้า – ออก 2 ทาง และแต่ละทางนั้น ควรมีความกว้างประมาณ 80 เซนติเมตร

(4) ประตู - หน้าต่าง

ประตู – หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง และความสูงของหน้าต่าง ควรอยู่ที่ประมาณ 80.00 เซนติเมตร นับจากพื้นให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน นอกจากนี้ บริเวณประตู – หน้าต่าง ๆ ไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใดๆ มาปิดกั้น ช่องทางลม และแสงสว่าง

(5) พื้นที่ใช้สอย พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาดปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหาร

อาหาร และการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย โดยเฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน นอกจากนี้พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอาจจัดแยกเป็นห้องเฉพาะ หรือจัดรวมเป็นห้องเอนกประสงค์ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และอาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หรือย้ายเครื่องเรือนตามความเหมาะสม และข้อจำกัดของพื้นที่ ดังนี้

ก. บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน โดยมีแนวทางในการจัดดำเนินการ ดังนี้

ก) จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดโปร่ง ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างไม่จ้าเกินไป

ข) อุปกรณ์เครื่องนอนต่าง ๆ มีความสะอาด โดยนำไปปิดฝุ่น ตาก แดดอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ค) จัดแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม สำหรับเด็กแต่ละคน โดยเขียนหรือปักชื่อไว้ ไม่ใช้ร่วมกัน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค

ง) หมั่นตรวจตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่าง ๆ มารบกวน ในบริเวณพื้นที่สำหรับการนอน

ข. บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก ควรออกแบบให้มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่มและแยกกลุ่มย่อยในกิจกรรมการเรียนรู้อิสระ การเล่นสร้างสรรค์หรือการอ่านหนังสือ เล่นต่อแท่งไม้ที่ต้องการมุมเงียบ และมีพื้นที่สำหรับการเล่นที่เลอะหรือเปียกต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก โดยมีวัสดุอุปกรณ์ที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และมีอุปกรณ์ หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก

ค. บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ บริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก มีสภาพแข็งแรง และใช้งานได้ดี

ง. บริเวณที่พักเด็กป่วย ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และเด็กต้องอยู่ในสายตาของผู้ดูแลตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องพักเด็กป่วยเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

จ. บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร และมีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก

ฉ. บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดตัวเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาดตัวเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและแปรงสีฟัน ในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำ จะต้องมิแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก และพื้นไม่ลื่น

ช. ห้องส้วมสำหรับเด็ก ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็ก โดยเฉลี่ย 1 แห่ง ต่อเด็ก 10 – 12 คน โถส้วมมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก โดยมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นได้ง่ายมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวกและพื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอน หรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก และไม่ควรถูกปิดจากห้องพัฒนาเด็ก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคาร จะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน กรณีที่ไม่สามารถทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับเด็ก

ซ. ห้องเอนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก การรับประทานอาหาร หรือการนอน คำนึงถึงความสะอาด และการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม หากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกินกว่า 2.40 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

ณ. บริเวณพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูล จะต้องมิพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูลทั้งภายใน และภายนอกตัวอาคาร โดยมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

ญ. บันได ควรมีความกว้างแต่ละช่วง ไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร ลูกตั้งของบันได สูงไม่เกิน 17.50 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20.00 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นมีราวและลูกกรงไม่น้อยกว่า 90.00 เซนติเมตร มีราวเดี่ยว เหมาะสำหรับเด็กได้เกาะขึ้นบันได และระยะห่างของลูกกรง ต้องไม่เกิน 17.00 เซนติเมตร เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ควรมีระดับความสูง และขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ให้เด็กสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเองโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ

2) ด้านสิ่งแวดล้อม

(1) ภายในอาคาร

ก. แสงสว่าง ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ ในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา

เป็นต้น ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2 – 3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก (Lieberman , 1991)

ข. เสียง เสียงต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกิน (ระหว่าง 60 – 80 เดซิเบล) อาคารควรจะต้องอยู่ในบริเวณที่มีระดับเสียงเหมาะสม

ค. การถ่ายเทอากาศ ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องติดเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสม สำหรับบริเวณที่มีเด็กอยู่ต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่

(2) ภายนอกอาคาร

ก. รั้ว ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทาง เข้า - ออกไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

ข. สภาพแวดล้อมและมลภาวะ ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรคโดยเฉพาะควรกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

ค. พื้นที่เล่นกลางแจ้ง ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีพอสสมควรกับจำนวนเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ก็ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณวัด หรือในสวนสาธารณะ เป็นต้น โดยต้องให้เด็กปฐมวัยมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน (Lieberman , 1991)

ง. ระเบียง ต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และหากมีที่นั่งตามระเบียงด้วย ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ของระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70.00 เซนติเมตร นอกจากนี้ควรสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานปลอดภัยสำหรับเด็กด้วย

3.3.3 ด้านความปลอดภัย

1) มาตรการป้องกันความปลอดภัย

(1) ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร

(2) ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นของอาคาร

(3) ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนด จะต้องมียาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง

(4) หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำด้วยวัสดุที่แตกหักง่าย หรือแหลมคม หาก เป็นไม้ ต้อง ไม่เสี้ยนไม้ หรือแหลมคม

(5) จัดให้มีตู้เก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับการปฐมพยาบาล วางไว้ อยู่ในที่สูง สะดวกต่อการ หยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก

(6) ใช้วัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วม และเก็บสารจำพวกเคมี หรือน้ำยาทำความสะอาด ไว้ในที่ปลอดภัย ให้พ้นมือเด็ก

(7) ไม่มีหลุม หรือบ่อน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณ โดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม

(8) มีระบบการ ล็อก ประตู ในการเข้า – ออก นอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่เปิด - ปิดได้ ควรมีกริ่งสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัว และที่ประกอบอาหาร ควรมีประตูเปิด – ปิด ที่ปลอดภัย เด็กเข้าไปไม่ได้

(9) ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค และมีมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย

(10) มีตู้ หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง สำหรับวัสดุอุปกรณ์ ที่อาจ เป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก

(11) เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ ควรมีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยให้เด็กสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง

3.3.4 มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

1) มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติภัยอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง
2) มีการฝึกอบรมบุคลากร ในเนื้อหาด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติภัย และความ เจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

3) มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจหน่วยป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันทั่วทั้งที่ กรณีเกิดเหตุการณ์กับชั้นหรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก และควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลติดประจำ ไว้ในที่เปิดเผย

4) มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ และพัฒนาการของเด็กประจำไว้ กรณีอาจต้องพาเด็กไปพบแพทย์

3.3.5 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็ก

การศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพร้อม ๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐาน ดังนี้

1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์

(1) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขอนามัยที่ดีกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

(2) มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข

(3) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

(4) ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการ

ออกกำลังกาย

(5) ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

(6) รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

(7) อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ

สังคม

(8) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

(9) มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

(10) มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

(11) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

2) คุณลักษณะตามวัย

เป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้นๆ ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็ก มีดังนี้

(1) พัฒนาการด้านร่างกาย

- อายุ 3 ปี ได้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้เดินขึ้นบันได สลับเท้าได้ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้ เป็นต้น

- อายุ 4 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้เดิน ขึ้น-ลงบันไดสลับเท้าได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ กระดาษกระเจิงไม่ชอบอยู่เฉย เป็นต้น

- อายุ 5 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง ได้รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง ขี่น-ลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปตามเหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษ ผูกเชือกกรองเท้า ฯลฯ

(2) พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ

- อายุ 3 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะให้ผู้ใหญ่พอใจและได้รับคำชม กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยง เป็นต้น

- อายุ 4 ปี ได้แก่ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่น ชอบท้าทายผู้ใหญ่ ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ เป็นต้น

- อายุ 5 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสมชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่น ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง เป็นต้น

(3) พัฒนาการด้านสังคม

- อายุ 3 ปี ได้แก่ รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น) เล่นสมมติได้รู้จักรอคอย เป็นต้น

- อายุ 4 ปี ได้แก่ แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง เล่นร่วมกับคนอื่นได้ รอคอย ตามลำดับก่อน - หลัง แบ่งของให้คนอื่น เก็บของเล่นเข้าที่ได้ เป็นต้น

- อายุ 5 ปี ได้แก่ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมาย ร่วมกับผู้อื่นได้ พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ ทำความเคารพ รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

(4) พัฒนาการด้านสติปัญญา

- อายุ 3 ปี ได้แก่ บอกสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกัน และต่างกัน ได้ บอกชื่อของตนเองได้ ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้ สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองต่าง ๆ และแสดงท่าเลียนแบบได้รู้จักใช้คำถาม “อะไร” สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ เป็นต้น

- อายุ 4 ปี ได้แก่ จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องใช้คำถาม “ทำไม” เป็นต้น

- อายุ 5 ปี ได้แก่ บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จัดหมวดหมู่สิ่งของได้ บอกชื่อ – สกุล อายุ ตนเองได้ พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง สนทนาโต้ตอบ – เล่าเรื่องได้ สร้างผลงานตามความคิดตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น เริ่มเข้าใจสิ่งเป็นนามธรรม นับปากเปล่าได้ถึง 20 เป็นต้น

3) การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้จักชะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

(1) หลักการจัดประสบการณ์

ก. จัดประสบการณ์การเล่น และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง

ข. เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและ บริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

ค. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการ และส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

ง. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

จ. ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

(2) แนวทางการจัดประสบการณ์

ก. จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

ข. จัดประสบการณ์สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลองและคิด แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

ค. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะ และสาระการเรียนรู้

ง. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอคิด โดย ผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

จ. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้บรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และ เรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน

ฉ. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและ อยู่ในวิถีของเด็ก

ช. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจน สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ซ. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่วางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

ฌ. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน สนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

ญ. จัดทำสารนิทัศน์ ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรอง และใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

(3) ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน แนวทางการดำเนินงานด้านมาตรฐานการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรดำเนินการตามแนวทางต่างๆ ดังนี้

ก. จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็ก และชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ

ข. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯ กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจและความผูกพันที่ดีต่อกันระหว่างศูนย์ฯ และชุมชน

ค. มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ประชาชน และหน่วยงานต่างๆ รับทราบ เพื่อที่จะมีผู้เข้ามาช่วยเหลือด้านต่างๆ ได้โดยการประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดทำเอกสาร คู่มือแผ่นพับ การออกไปเยี่ยมบ้านเด็ก ฯลฯ

ง. มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันต่างๆ ของชุมชน เช่น สถาบันทางศาสนา สถาบันครอบครัว เป็นต้น

จ. จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อมาสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งอาจขอรับการอุดหนุนจากงบประมาณต่าง ๆ ของหน่วยงานดังนี้

ก) การสมทบหรือการอุดหนุนงบประมาณกองทุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข) การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐบาล

ค) การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรภาครัฐอื่น

ง) การสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชน องค์กรการกุศล มูลนิธิ หรือมีผู้อุทิศให้

ฉ. จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงานทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองของเด็กเล็กที่จะเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ช. จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในลักษณะไตรภาคี 3 ฝ่าย จากภาคส่วนต่าง ๆ คือ ภาคประชาชน หรือผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น หน่วยงานผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จะเห็นได้ว่าการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยดี

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

มานี โขติมา (2546, บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองพบว่าความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมากกว่าสภาพปัจจุบันทุกด้าน ผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกันมีความต้องการในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการในการจัดการศึกษา ในด้านจัดการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน เฉพาะข้อ 7 การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ได้เหมาะสมกับวัย และความสนใจของนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.5 โดยกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความต้องการในข้อนี้ต่ำกว่ากลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรีส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน และผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความต้องการในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

กรองกาญจน์ เขิญชัยชรากุล (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์ โดยใช้แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเลี้ยงดู ด้านการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน ด้านความร่วมมือกับชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการเป็นอาสาสมัคร พบว่าระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับตามความคิดเห็นจากมากไปน้อย คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเลี้ยงดู ด้านการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน ด้านความร่วมมือกับชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการเป็นอาสาสมัคร ผู้ปกครองเพศชาย มีความคิดเห็นสูงกว่าเพศหญิง และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้ปกครองระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ปกครองที่มีลักษณะอาชีพมีรายได้ประจำมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ปกครองมีลักษณะอาชีพรายได้ไม่แน่นอนและแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และผลสรุปปัญหาอุปสรรคพบว่า ผู้ปกครองไม่มีเวลาเพียงพอในการอบรมเลี้ยงดู ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและได้รับข่าวสารจากทางโรงเรียนน้อย ควรเพิ่มวิธีในการสื่อสารที่หลากหลายและส่งข่าวสารให้ผู้ปกครองรับทราบอย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีการพบปะพูดคุยระหว่างผู้ปกครองกับครูประจำชั้นและมีการจัดกิจกรรม

ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพื่อให้ผู้ปกครองทำงานประจำได้มีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น

พงษ์พันธ์ แก้วหาวงค์ (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างคือผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการแก้ปัญหาและดำเนินโครงการ มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการติดตามประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมและการปฏิบัติงาน และด้านการตัดสินใจตามลำดับ ส่วนแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมกับชุมชนควรเกิดจากการร่วมมือจากหลายหน่วยงาน ตั้งแต่ชุมชน หน่วยงานระดับท้องถิ่นและส่วนกลาง โดยเฉพาะด้านงบประมาณต้องจัดสรรอย่างพอเพียง ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลในทุกกิจกรรม และร่วมมือเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับศักยภาพปัจจุบันในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พัชรินทร์ จันทร์ส่องแสง (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชนกลุ่มตัวอย่างคือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 4 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน และ ด้านการตัดสินใจ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่ปรากฏการมีส่วนร่วมในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และการติดต่อสื่อสาร ส่วนการเป็นอาสาสมัครและการตัดสินใจมีระดับการมีส่วนร่วมน้อย ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน โครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ที่พบมากที่สุดคือด้านการติดต่อสื่อสาร รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และด้านการเป็นอาสาสมัคร โดยปัญหาด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และด้านการเป็นอาสาสมัคร ผู้ปกครองระบุว่าไม่มีเวลาเข้าร่วม ในขณะที่ปัญหาด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองระบุว่าทางศูนย์เลี้ยงเด็กไม่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัด ข้อเสนอแนะที่ผู้ปกครองเรียกร้องมากที่สุด คือ การจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก รองลงมา คือ การจัดสรรเวลาพักเที่ยงในการร่วมกิจกรรมกับเด็ก ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ศูนย์เลี้ยงเด็กกรณีตัวอย่างจำนวน 6 ศูนย์ พบว่า ศูนย์เลี้ยงเด็กส่วนใหญ่มีนโยบายไม่ชัดเจนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยใช้

การสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการระหว่างผู้ดูแลเด็กกับผู้ปกครอง

บึงอร แอกทอง (2552, บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครราชสีมา โดยศึกษาจากผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม พบว่าผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา มีความต้องการในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่าความต้องการแตกต่างกันแต่เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือนและสังกัดของศูนย์พบว่าไม่แตกต่างกัน

เจมจิรา บุญคำย (บทคัดย่อ, 2554) ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ความต้องการมีส่วนร่วม พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติยกเว้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ.05

ณัฐ ปาณะจ้านง (2555, น. 67- 68) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งศึกษาจากผู้ปกครองที่มีบุตรศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในกิจการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ พบว่าค่าเฉลี่ยรวมในการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองได้แก่ อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ในกิจการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่เพียง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองได้แก่ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่เพียง 3 ด้านเท่านั้น ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านอาคาร

สถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

นวิยา วาจาสิทธิ์ (2556, น. 89-103) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยใช้แบบสอบถามการมีส่วนร่วม 6 ด้าน คือ ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ ด้านการอาสาสมัครและ ด้านร่วมมือกับชุมชน ตามลำดับ พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามอาชีพโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ศุภัสจิรา วงษ์มาดิษฐ์ (บทคัดย่อ, 2559) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านไผ่สีทอง จังหวัดสุพรรณบุรีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองนักเรียนทุกระดับชั้นของโรงเรียนบ้านไผ่สีทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่าพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากถึงระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลาน ด้านการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ด้านการร่วมจัดทำหลักสูตรและติดตามผล ด้านการร่วมในบรรยากาศและการเรียนการสอนของสถานศึกษา ด้านการร่วมสนับสนุนและติดตามผล จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า จำแนกตามเพศ ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุของผู้ปกครองพบว่าผู้ปกครองที่มีช่วงอายุแตกต่างกันมีพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและด้านการร่วมบรรยากาศการเรียนการสอนของสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอาชีพ พบว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (บทคัดย่อ, 2555) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองในระดับปฐมวัย เครื่องมือที่ใช้ คือ

แบบสอบถามการมีส่วนร่วม 6 ด้าน คือ ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ ละด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตาม อาชีพ และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

อำเภอพรหม ใจสุราช (2559, น. 55-63) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเมืองชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเมืองชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามการมีส่วนร่วม 6 ด้าน คือ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้อยู่ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชนพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียน อนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีหรืออนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียน อนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับชั้นของเด็ก โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียน อนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียน อนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรชนิดท์ ก้องกำไพ (2560, น. 98 - 107) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามการมีส่วนร่วม จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการเรียนรู้อยู่ที่บ้าน ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ด้าน

การสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร และด้านการตัดสินใจ พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร และด้านการตัดสินใจ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ และ อาชีพของผู้ปกครอง คือ จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ พบว่า ผู้ปกครองที่มีฐานะน้อยกว่า 15,000 บาท การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเลี้ยงดูเด็ก ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร และด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองที่มีฐานะ 15,001-30,000 บาท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเลี้ยงดูเด็ก ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร และด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองที่มีฐานะ 30,000 บาทขึ้นไป โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก กลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การเลี้ยงดูเด็ก ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน และด้านอาสาสมัคร

ศศิวิมล ป็องวัน (2560, น. 51-61) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของเครือข่ายการศึกษาสุนทรภู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 2 กลุ่มตัวอย่างคือผู้ปกครองเด็กปฐมวัยเครือข่ายการศึกษาสุนทรภู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 2 เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามการมีส่วนร่วม จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร และด้านการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ด้านอาสาสมัคร และด้านเรียนรู้ที่บ้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ด้านการเลี้ยงดู และด้านการสื่อสาร ส่วนการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจำแนกตามวุฒิการศึกษา และอาชีพ พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ด้านการอบรมเลี้ยงดู และด้านการสื่อสาร ส่วนผู้ปกครองที่วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านอบรมเลี้ยงดู ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน และด้านการสื่อสาร ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำแนกตาม อาชีพ พบว่า ผู้ปกครองที่ทำอาชีพรับจ้าง พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ

พิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ด้านการอบรมเลี้ยงดู และด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองที่มีอาชีพทำสวน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ด้านการสื่อสาร และด้านการอบรมเลี้ยงดู ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ด้านการอบรมเลี้ยงดู และด้านการสื่อสาร

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Fantuzzo (2005, p. 20-95 อ้างถึงใน ปิยนันท์ พัทธสาราญเดช, 2560 น.66-67) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาระดับปฐมวัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาระดับปฐมวัยมี 3 ลักษณะคือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่บ้าน การมีส่วนร่วมในกิจการที่โรงเรียนและการเข้าร่วมประชุมของโรงเรียนสำหรับผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนร่วม พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่าจะเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อยกว่าส่วนผู้ปกครองที่มีการติดต่อกับโรงเรียนในระดับสูงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาปฐมวัย

Handerson (2007, pp. 2-11 อ้างถึงในวิรวรรณ สากิจปริษา, 2544, น. 97) ได้ศึกษาความเป็นหุ้นส่วนของผู้ปกครองและสถานศึกษาว่ามีส่วนเชื่อมโยงกับความสำเร็จในการศึกษาของนักเรียนหรือไม่จากการสังเคราะห์งานวิจัยสามารถสรุปผลการค้นพบได้ดังนี้ 1) นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ นักเรียนจะมีผลคะแนนในการเรียนที่ดีกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม 2) เมื่อครอบครัวให้ความสนใจว่านักเรียนกำลังเรียนอะไรอยู่ นักเรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา 3) เด็กจะประสบความสำเร็จทางการเรียนมากที่สุดถ้าผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทต่างๆของการเรียนรู้ของเด็ก เช่น ช่วยเหลือเด็กในการฝึกทักษะต่างๆที่บ้านเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหลายๆเกี่ยวกับ โปรแกรมการเรียนรู้อของสถานศึกษา 4) ถ้าผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องเด็กจะสามารถปรับตัวในการเลื่อนชั้นในการเรียนได้ดี 5) เด็กที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมแตกต่างกันจะมีผลการเรียนดีหากครอบครัวและบุคลากรสถานศึกษาร่วมกันลดช่องว่างระหว่างบ้านและสถานศึกษาดังนั้นสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญต่อการเป็นหุ้นส่วนของผู้ปกครองจะได้รับความนับถือและไว้วางใจจากชุมชนจากบุคลากรของสถานศึกษา และครอบครัวนอกเหนือจากนี้บุคลากรของสถานศึกษาจะมีกำลังใจที่ดีใน

การปฏิบัติงานได้รับการชื่นชมจากครอบครัวสูงได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวมีชื่อเสียงดีในชุมชนและประสบความสำเร็จในการดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา

Pena (2009, pp. 25-95 อ้างถึงในกัณรณูณี ศรีสุรภัย, 2559, น.34) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา คือ ภาษา สมาคมผู้ปกครอง ระดับการศึกษาผู้ปกครอง ทักษะคติของบุคลากรในโรงเรียน วัฒนธรรม สภาพครอบครัว และความไม่ตระหนักของครูเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเด็กไปในทิศทางที่พึงประสงค์ต่อสังคมด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ในด้านการสื่อสาร ด้านการเป็นอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นฐานประโยชน์ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมให้ตรงกับ ความต้องการ ความสามารถ และความถนัดของผู้ปกครอง เพื่อนำมาซึ่งความร่วมมือที่ดีมีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมให้การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีประสิทธิภาพ และเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นที่น่าพึงพอใจและยอมรับของสังคม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน โดยศึกษาจาก ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง จำนวน 542 คน

1.2กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลำปาง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 224 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 224 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

ที่	ชื่อ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวนผู้ปกครอง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว	47	19
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งฮั่ว	65	27
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านใหม่	70	29
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลวังเหนือ	60	25
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลวังซ้าย	60	25
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง	65	27
7	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ	80	33
8	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้	45	18
9	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลวังทรายคำ	50	21
	รวม	542	224

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน

ความต้องการมีส่วนร่วมเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert มีเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความต้องการมีส่วนร่วมดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความต้องการมีส่วนร่วมมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความต้องการมีส่วนร่วมน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ศึกษาค้นคว้า คู่มือ หนังสือ ตำรา วารสาร บทความ สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3 นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระแก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำนิยามศัพท์เฉพาะ ความถูกต้องเชิงโครงสร้าง และความเหมาะสมทางด้านภาษา และด้านอื่นๆ โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

3.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาหาความสอดคล้องของแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .5 ขึ้นไปได้แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 25 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ .6 - 1

3.6 นำแบบสอบถามที่หาค่าดัชนีความสอดคล้องและมีความสมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

4.1 ทำหนังสือขออนุญาตจากสาขาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกเทศบาลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการคุ้มครองกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ดำเนินการประชุมเครือข่ายครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อำเภอวังเหนือจังหวัดลำปาง เพื่ออธิบายชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

4.3 ออกเก็บแบบสอบถามจากผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่ง

4.4 วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

5.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (M) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อ ราชดำเนิน และโดยรวม เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

5.3 ใช้เกณฑ์พิจารณาแปลผลคะแนนเฉลี่ยด้วยเกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 123) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51- 5.00	หมายถึง	ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51- 4.50	หมายถึง	ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 -3.50	หมายถึง	ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51- 2.50	หมายถึง	ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00–1.50	หมายถึง	ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับน้อยที่สุด

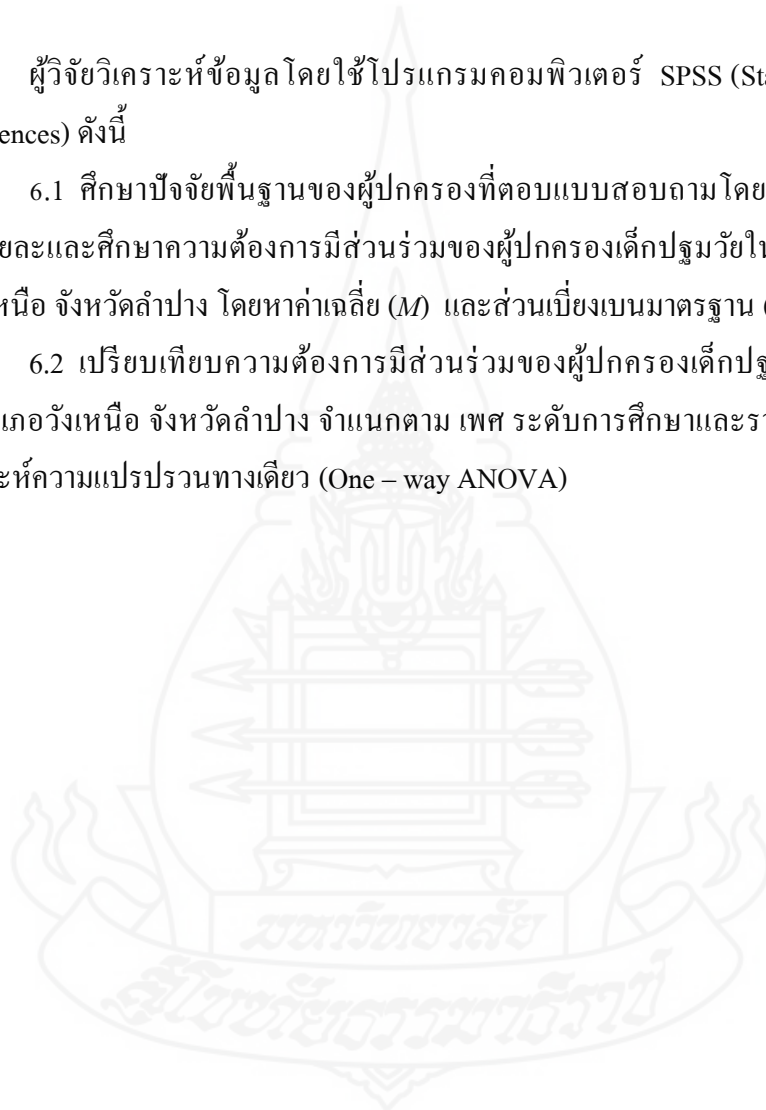
5.4 เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS (Statistical Package for Social Sciences) ดังนี้

6.1 ศึกษาปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละและศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

6.2 เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษาและรายได้ของผู้ปกครอง โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
M	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ค่าความเป็นอิสระที่จะแปรปรวน (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
F	แทน	ค่าสถิติแจกแจงเอฟ (F-distribution)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง ประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	104	46.4
หญิง	120	53.6
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญา	178	79.5
ปริญญาตรี	46	20.5
ปริญญาโท	0	0.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ผู้ปกครอง		
1,000 - 5,000	66	29.5
5,001 -10,000	69	30.8
10,01-20,000	72	32.1
20,001 บาทขึ้นไป	17	7.6

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลำปาง รวมจำนวน 224 คน เป็นหญิง 120 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 เป็นชาย 104 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 79.5 และ ปริญญาตรี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 รายได้ของผู้ปกครองมากที่สุดคือ 10,001-20,000 บาท จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 ถัดมาคือ 5,001-10,000 บาท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 1,000-5,000 บาท จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 และ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	n = 224			อันดับ
	M	SD	ระดับ	
ด้านการติดต่อสื่อสาร	4.29	0.55	มาก	1
ด้าน อาสาสมัคร	3.89	0.65	มาก	4
ด้านการตัดสินใจ	4.18	0.50	มาก	3
ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน	4.24	0.49	มาก	2
รวม	4.15	0.54	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่าความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ($M = 4.29, SD = 0.55$) ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ($M = 4.24, SD = 0.49$) ด้านการตัดสินใจ ($M = 4.18, SD = 0.50$) และด้านอาสาสมัคร ($M = 3.89, SD = 0.65$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับ และอันดับความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการติดต่อสื่อสาร

ด้านการติดต่อสื่อสาร	n = 224			อันดับ
	M	SD	ระดับ	
1. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน	4.50	0.59	มาก	1
2. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	4.41	0.62	มาก	2
3. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสาร	4.00	1.02	มาก	5

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านการติดต่อสื่อสาร	n = 224			อันดับ
	M	SD	ระดับ	
4. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในเวทีสนทนาระหว่างผู้ปกครองท่านอื่นๆและครูผู้สอน	4.27	0.64	มาก	4
5. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเด็กและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.29	0.62	มาก	3
รวม	4.28	0.55	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการติดต่อสื่อสารโดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ 3 อันดับแรก คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน ($M = 4.50, SD = 0.59$) ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ($M = 4.41, SD = 0.62$) และต้องการมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเด็ก และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($M = 4.29, SD = 0.62$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านอาสาศมัคร

ด้านอาสาศมัคร	n = 224			อันดับ
	M	SD	ระดับ	
1. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรพิเศษเพื่อให้ความรู้แก่เด็กตามที่ตนถนัดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.10	0.72	มาก	4
2. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเล่านิทาน	3.77	0.79	มาก	7
3. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการผลิตสื่อการเรียนการสอน	3.79	0.77	มาก	6

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านอาสาสมัคร	n = 224			อันดับ
	M	SD	ระดับ	
4. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและอาคารสถานที่	3.91	0.74	มาก	5
5. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน	4.38	0.68	มาก	2
6. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้	4.42	0.71	มาก	1
7. ท่านต้องการมีส่วนร่วมเป็นผู้ช่วยครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.71	0.79	มาก	8
8. ท่านต้องการเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมวันสำคัญต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	4.23	0.58	มาก	3
รวม	3.89	0.65	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่าความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านอาสาสมัครโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ 3 อันดับแรก คือ ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ ($M = 4.42, SD = 0.71$) ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน ($M = 4.38, SD = 0.68$) และต้องการเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมวันสำคัญต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ($M = 4.23, SD = 0.58$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการตัดสินใจ

ด้านการตัดสินใจ	n = 224			อันดับ
	M	SD	ระดับ	
1. ท่านต้องการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา	3.86	0.77	มาก	6
2. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางและการวางแผนการจัดประสบการณ์แก่เด็ก	4.29	0.53	มาก	2
3. ท่านต้องการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกสมาคมผู้ปกครอง	4.69	0.53	มากที่สุด	1
4. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในเลือกซื้อสื่อ อุปกรณ์ในการจัดการศึกษา	4.21	0.63	มาก	4
5. ท่านต้องการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการโครงการต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	4.20	0.62	มาก	5
6. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา	4.22	0.59	มาก	3
รวม	4.18	0.50	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการตัดสินใจ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ 3 อันดับแรกคือต้องการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกสมาคมผู้ปกครอง ($M = 4.69, SD = 0.53$) ต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางและการวางแผนการจัดประสบการณ์แก่เด็ก ($M = 4.29, SD = 0.53$) และต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ($M = 4.22, SD = 0.59$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน	n=224			อันดับ
	M	SD	ระดับ	
1. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา	4.10	0.68	มาก	1
2. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการชุมชนที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	4.05	0.69	มาก	4
3. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการประสานงานกับชุมชนเพื่อให้ความช่วยเหลือครอบครัวของเด็ก	4.04	0.69	มาก	5
4. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษา	4.04	0.68	มาก	5
5. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษา	4.07	0.68	มาก	2
6. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชน	4.07	0.68	มาก	2
รวม	4.24	0.49	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่าความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ 3 อันดับแรก คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา ($M = 4.10, SD = 0.68$) ต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษา ($M = 4.07, SD = 0.68$) และต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชน ($M = 4.07, SD = 0.68$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ดังนี้

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความต้องการการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามเพศ

ความต้องการการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	เพศชาย n = 104				เพศหญิง n = 120			
	M	SD	ระดับ	อันดับ	M	SD	ระดับ	อันดับ
ด้านการติดต่อสื่อสาร	4.10	0.55	มาก	3	4.44	0.49	มาก	1
ด้าน อาสาสมัคร	3.66	0.55	มาก	4	4.13	0.61	มาก	4
ด้านการตัดสินใจ	4.12	0.50	มาก	2	4.23	0.50	มาก	3
ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน	4.17	0.52	มาก	1	4.30	0.45	มาก	2
รวม	4.01	0.53	มาก		4.27	0.51	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่าความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอวังเหนือจังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ พบว่าผู้ปกครองที่เป็นเพศชายมีความต้องการการมีส่วนร่วมอยู่โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ($M = 4.17, SD = 0.52$) ด้านการตัดสินใจ ($M = 4.12, SD = 0.50$) ด้านการติดต่อสื่อสาร ($M = 4.10, SD = 0.55$) และด้าน อาสาสมัคร ($M = 3.66, SD = 0.55$) ส่วน ผู้ปกครองที่เป็นเพศหญิงมีความต้องการการมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ($M = 4.44, SD = 0.49$) ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ($M = 4.30, SD = 0.45$) ด้านการตัดสินใจ ($M = 4.23, SD = 0.50$) และ ด้านอาสาสมัคร ($M = 4.13, SD = 0.61$)

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอลำปาง จำแนกตามเพศ

ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F	<i>p</i>
ด้านการติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	142	64.51	0.45	9.39	.000
	ภายในกลุ่ม	81	3.91	0.04		
	รวม	223	68.43			
ด้าน อาสาสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	142	88.80	0.62	8.43	.000
	ภายในกลุ่ม	81	6.00	0.74		
	รวม	223	94.81			
ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	142	54.85	0.38	14.05	.000
	ภายในกลุ่ม	81	2.23	0.28		
	รวม	223	57.09			
ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	142	51.29	0.36	8.83	.000
	ภายในกลุ่ม	81	3.31	0.41		
	รวม	223	54.60			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	142	48.11	0.39	30.28	.000
	ภายในกลุ่ม	81	.90	0.01		
	รวม	223	49.02			

จากตารางที่ 4.8 พบว่าความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอลำปาง จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามระดับการศึกษา

ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	ต่ำกว่าปริญญาตรี n = 178				ปริญญาตรี n = 46			
	M	SD	ระดับ	อันดับ	M	SD	ระดับ	อันดับ
ด้านการติดต่อสื่อสาร	4.15	0.52	มาก	1	4.78	0.31	มาก	1
ด้าน อาสาสมัคร	3.75	0.59	มาก	4	4.41	0.57	มาก	4
ด้านการตัดสินใจ	4.06	0.46	มาก	3	4.66	0.35	มาก	2
ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน	4.13	0.46	มาก	2	4.64	0.39	มาก	3
รวม	4.02	0.50	มาก		4.62	0.40	มาก	

จากตารางที่ 4.9 พบว่าความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ของ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ($M = 4.15, SD = 0.52$) ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ($M = 4.13, SD = 0.46$) ด้านการตัดสินใจ ($M = 4.06, SD = 0.46$) ด้านอาสาสมัคร ($M = 3.75, SD = 0.59$) ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ($M = 4.78, SD = 0.31$) ด้านการตัดสินใจ ($M = 4.66, SD = 0.35$) ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ($M = 4.64, SD = 0.39$) และ ด้านอาสาสมัคร ($M = 4.41, SD = 0.57$)

ตารางที่ 4.10 ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามระดับการศึกษา

ความต้องการการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F	p
ด้านการติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	142	64.51	0.45	9.39	.000
	ภายในกลุ่ม	81	3.91	0.04		
	รวม	223	68.43			
ด้าน อาสาสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	142	88.80	0.62	8.43	.000
	ภายในกลุ่ม	81	6.00	0.07		
	รวม	223	94.81			
ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	142	54.85	0.38	14.05	.000
	ภายในกลุ่ม	81	2.23	0.02		
	รวม	223	57.09			
ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	142	51.29	0.36	8.83	.000
	ภายในกลุ่ม	81	3.31	0.04		
	รวม	223	54.60			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	142	48.11	0.33	30.28	.000
	ภายในกลุ่ม	81	0.90	0.11		
	รวม	223	49.02			

จากตารางที่ 4.10 ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามรายได้

ความต้องการการมีส่วนร่วมของ	รายได้ 1,000-5,000 บาท				รายได้ 5,001-10,000 บาท				รายได้ 10,001 – 20,000 บาท				20,001 -ขึ้นไป			
	n = 66				n = 69				n = 72				n = 17			
ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	M	SD	ระดับ	อันดับ	M	SD	ระดับ	อันดับ	M	SD	ระดับ	อันดับ	M	SD	ระดับ	อันดับ
ด้านการติดต่อสื่อสาร	4.13	0.58	มาก	2	4.36	0.43	มาก	1	4.30	0.59	มาก	1	4.47	0.60	มาก	1
ด้าน อาสาสมัคร	3.81	0.62	มาก	4	3.18	0.59	มาก	4	4.00	0.70	มาก	4	4.04	0.71	มาก	4
ด้านการตัดสินใจ	4.12	0.51	มาก	3	4.13	0.45	มาก	3	4.26	0.50	มาก	3	4.30	0.62	มาก	3
ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน	4.18	0.48	มาก	1	4.21	0.46	มาก	2	4.28	0.49	มาก	2	4.41	0.62	มาก	2
รวม	4.06	0.54	มาก		3.97	0.48	มาก		4.21	0.57	มาก		4.30	0.63	มาก	

จากตารางที่ 4.11 พบว่าความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ของผู้ปกครองที่มีรายได้ 1,000 -5,000 บาท มีความต้องการการมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ($M=4.18, SD=0.48$) ด้านการติดต่อสื่อสาร ($M=4.13, SD=0.58$) ด้านการตัดสินใจ ($M=4.12, SD=0.51$) และ ด้าน อาสาสมัคร ($M=3.81, SD=0.62$) ผู้ปกครองที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท มีความต้องการการมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ($M=4.36, SD=0.43$) ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ($M=4.12, SD=0.46$) ด้านการตัดสินใจ ($M=4.13, SD=0.45$) และ ด้านอาสาสมัคร ($M=3.18, SD=0.59$) ผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท มีความต้องการการมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านติดต่อสื่อสาร ($M=4.30, SD=0.59$) ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ($M=4.28, SD=0.49$) ด้านการตัดสินใจ ($M=4.26, SD=0.50$) และ ด้าน อาสาสมัคร ($M=4.00, SD=0.70$) ผู้ปกครองที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป ความต้องการการมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ($M=4.47, SD=0.60$) ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ($M=4.41, SD=0.62$) ด้านการตัดสินใจ ($M=4.30, SD=0.62$) และด้านอาสาสมัคร ($M=4.04, SD=0.71$)

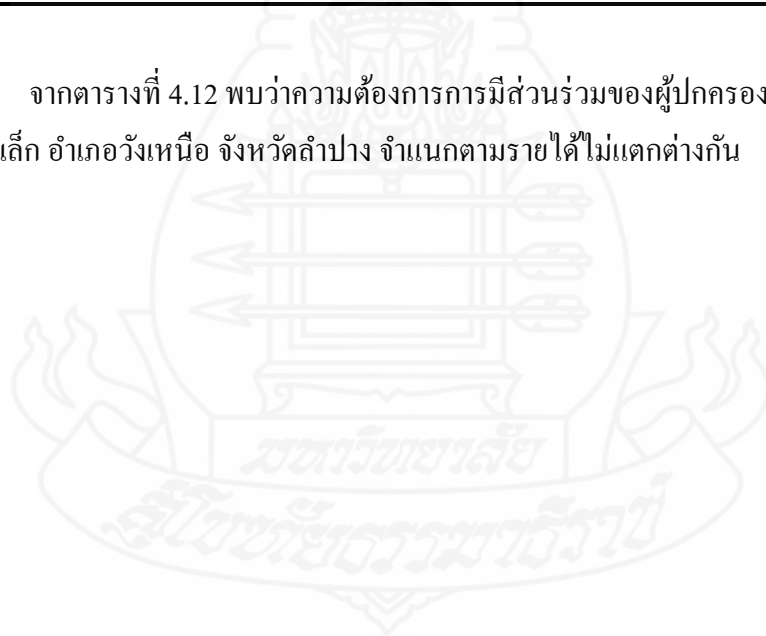
ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามรายได้

ความต้องการการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F	P
ด้านการติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	3	2.67	0.89	2.98	.032
	ภายในกลุ่ม	220	65.76	0.30		
	รวม	223	68.43			
ด้าน อาสาสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	3	2.03	0.67	1.61	.18
	ภายในกลุ่ม	220	92.77	0.42		
	รวม	223	94.81			

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ความต้องการการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F	p
ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.11	0.37	1.45	.22
	ภายในกลุ่ม	220	55.97	0.25		
	รวม	223	57.09			
ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.86	0.28	1.17	.32
	ภายในกลุ่ม	220	53.74	0.24		
	รวม	223	54.60			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.11	0.37	1.70	.16
	ภายในกลุ่ม	220	47.90	0.21		
	รวม	223	49.02			

จากตารางที่ 4.12 พบว่าความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามรายได้ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำนวน 224 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง 4 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for window สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

1. สรุปการวิจัย

จากการศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ด้านการตัดสินใจ และ ด้านอาสาสมัครตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 ด้านการติดต่อสื่อสารพบว่าความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการติดต่อสื่อสารในภาพรวมและราย

ข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น และต้องการมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเด็กและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1.1.2 ด้านอาสาสมัครพบว่า ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านอาสาสมัครโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน และต้องการเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมวันสำคัญต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

1.1.3 ด้านการตัดสินใจความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการตัดสินใจ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ต้องการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกสมาคมผู้ปกครอง ต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการวางแผนการจัดประสบการณ์แก่เด็ก และต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

1.1.4 ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชนความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา ต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษา และต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชน

1.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา รายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้านพบว่า

1.2.1 ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ที่มีเพศต่างกันมีความต้องการการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.2 ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.3 ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ที่มีรายได้ต่างกันมีความต้องการการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

2.1 จากการศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน พบว่าความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลำปางโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวียา วาจาสิทธิ์ (2556) และ อรุณช ชัยยะวิริยะ (2552) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า ความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.1.1 ด้านการติดต่อสื่อสารผลการวิจัยพบว่าความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลำปาง อยู่ในระดับมาก โดยต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา พบว่าผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการประชุม ทั้งนี้สุพันธ์วิดิ ไวยธูป (2556) กล่าวว่า การที่ผู้ปกครองสนใจเข้าร่วมประชุมนั้นเป็นเพราะการประชุมจะทำให้ผู้ปกครองได้รับทราบถึงพัฒนาการของลูกทั้งด้านการเรียนและพฤติกรรม ตลอดจนปัญหาต่างๆจากครูประจำชั้นและจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ปกครองท่านอื่นเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาการและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของเด็ก และการที่ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมเพราะต้องการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับครูที่ปรึกษา และระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน เพื่อความร่วมมือในการดูแลเอาใจ ป้องกันปัญหา และต้องการแลกเปลี่ยนเทคนิควิธีส่งเสริมพัฒนาการนักเรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆของนักเรียน ทั้งนี้เพราะอยากให้เด็กเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และมีลักษณะที่พึงประสงค์มากยิ่งขึ้น

2.1.2 ด้านอาสาสมัครผลการวิจัยพบว่าความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลำปางด้านอาสาสมัครนั้นอยู่ในระดับมากโดยต้องการมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรพิเศษในการให้ความรู้แก่เด็กตามที่ตนถนัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่าผู้ปกครองต้องการเป็นวิทยากรพิเศษในการให้ความรู้แก่เด็ก ในเรื่องที่

ตนถนัด ทั้งนี้ วิรวรรณ สารกิจปริษา (2553) ได้กล่าวว่าการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนเพราะต้องการให้เด็กรู้สึกว่าคุณปกครองให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก เป็นการช่วยให้เด็กกระตือรือร้นอยากเรียนรู้ และเห็นความสำคัญในการเรียนรู้มากขึ้น

2.1.3 ด้านการตัดสินใจ ผลการวิจัยความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปางด้านการตัดสินใจ พบว่าอยู่ในระดับมากโดย ต้องการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกสมาคมผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดทั้งนี้ (สมโชค เถตตะการ, 2550) กล่าวว่า การที่ผู้ปกครองต้องการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมผู้ปกครองนั้นเป็นเพราะผู้ปกครองต้องการได้รับการยอมรับและต้องการมีส่วนร่วมในการเป็นศูนย์กลางเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตลอดจนต้องการดูแล ผลักดันเรื่องสวัสดิการต่างๆ ของเด็ก

2.1.4 ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ผลการวิจัยความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชนอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา ดังที่ วัฒนา ปุญญฤทธิ (2548) กล่าวว่า การที่ผู้ปกครองต้องการเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนเพราะผู้ปกครองต้องการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ และต้องการประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากร ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา รายได้ของผู้ปกครอง ดังนี้

2.2.1 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วม แตกต่างกัน โดย ผู้ปกครองที่เป็นเพศหญิง มีความต้องการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ปกครองที่เป็นเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ภาวินลินี คันสร (2559) ที่พบว่า ผู้ปกครองที่เป็นเพศหญิงมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ปกครองที่เป็นเพศชาย ทั้งนี้เนื่องจากเพศชายหญิงมีความแตกต่างกัน โดยธรรมชาติ และภูมิหลัง การอบรมเลี้ยงดู วัฒนธรรมและบทบาททางสังคมจึงทำให้ให้เพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกัน เพราะฉะนั้นในกลุ่มผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศแตกต่างกันนั้นย่อมส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน (ปณิตดา พุทธินันท์, 2549) นอกจากนี้ นิสา รอดบำรุง (2558) กล่าวว่า เพศหญิงและ

ชายนั้นมีสิ่งที่แตกต่างกันมากมาย ทั้งรูปลักษณ์ภายนอก เช่นรูปร่างหน้าตา สรีระ และสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจ เช่น ความถนัด ความคิด ความกลัว ความกังวล สิ่งเหล่านี้ ส่งผลต่อการดูแลเอาใจใส่หรือความเข้าใจในพัฒนาการของเด็ก แตกต่างกันซึ่งเพศหญิงนั้นจะให้ความสำคัญและดูแลเอาใจใส่บุตรหลานสูงกว่าเพศชาย แต่เพศชายจะให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัวมากกว่า

2.2.2 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ความต้องการมีส่วนร่วม แตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ นวียา วาจาสิทธิ์ (2556) และ เขมจิรา บุญต่าย (2554) ที่พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงจะให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาสูงกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ซึ่ง ระดับการศึกษากับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา เป็นเรื่องที่สำคัญเนื่องจากระดับการศึกษามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ แนวความคิด และความเชื่อของบุคคล จึงทำให้การศึกษาส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง (เกสร สุทธิ, 2558) นอกจากนี้ บพิตร ออมไธสง (2546) ได้กล่าวว่า ระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีความสัมพันธ์กันเพราะการศึกษาทำให้คนเกิดการพัฒนาทางด้านความคิด การมองโลก ใฝ่ดี มีคุณธรรม รู้เท่าการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ดังนั้นผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงจึงมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า

2.2.3 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน ความต้องการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ มานี โชติมา (2546) ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา พบว่าผู้ปกครองที่มีรายได้แตกต่างกัน ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ นริสา รอดบำรุง (2558) ได้กล่าวว่า การที่ผู้ปกครองที่มีรายได้แตกต่างกันให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกันนั้น เพราะผู้ปกครองทุกคนมีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้บุตรหลานของตนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นรายได้หรือฐานะไม่อาจเป็นข้อได้เปรียบหรือเสียเปรียบในการร่วมมือแต่อย่างใด นอกจากนี้ นวลศรี งามทรัพย์ (2552) ยังกล่าวว่า การที่ผู้ปกครองที่มีรายได้แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันนั้นเนื่องจากกิจกรรมที่ทางสถานศึกษาจัดขึ้นไม่ได้ใช้เงินหรือทรัพย์สินใดๆจากผู้ปกครอง ประกอบกับปัจจุบันผู้ปกครองทุกระดับให้ความสนใจในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กและต้องการให้บุตรหลานได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทำให้รายได้

ของผู้ปกครองไม่ส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมกับทางสถานศึกษาและ ภาณูจนา เอียดสูย (2560) ได้กล่าวว่าผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน มีรายได้และฐานะทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างกันมากนัก จะส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ด้านการติดต่อสื่อสารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดกิจกรรมการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้รับความรู้เกี่ยวกับปัญหาและพฤติกรรมของเด็กและใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก เป็นช่องทางในการสื่อสาร

3.1.2 ด้านอาสาสมัครศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสในการถ่ายทอดความรู้ความสามารถตามที่ผู้ปกครองนัดแก่เด็กให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษาแหล่งเรียนรู้ตลอดจนการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

3.1.3 ด้านการตัดสินใจทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีสมาคมผู้ปกครองและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เสนอแนะแนวทางในการดำเนินงาน การเลือกสื่ออุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน

3.1.4 ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีกิจกรรมเพื่อสานความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชนจัดให้มีการกิจกรรมบริการชุมชนโดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาพัฒนาการของเด็กจากการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

3.2.2 ควรศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ โจรจนพร. (2553). การมีส่วนร่วมและแนวทางการพัฒนาของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนชุมชนหนองค้อ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี).
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2550). แนวทางจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกรอบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา เอียดสุข. (2560). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา).
- กรองกาญจน์ เชิญชัยวรารกุล. (2550). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ).
- กิตติ กรทอง. (2552). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดงจังหวัดสมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ).
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3-5 ขวบ. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- _____ (2544). การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์.
- เกตุสุดา คำแพงแก้ว. (2546). กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนกรณีศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ).
- เกษราลักษณ์ วันดี. (2558). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลจอมพลเจ้าพระยา อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี).
- เกสร สุทธิ. (2558). ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนวัดพันธุวงษ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี).

- เขมจิรา บุญต่ำ. (2554). การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแก่งหางแมว จังหวัด
จันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จิร หงษ์ลดารมภ์. (2546). ทรัพยากรมนุษย์พันธุ์แท้. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์. (2545). บทบาทครอบครัวการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2527). การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบทในการบริหารพัฒนาชนบท.
กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ฉลอง คงเจริญ. (2545). ศึกษาคุณลักษณะและแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการมี
ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.
- ฉันทนา จันทร์บรรจง. (2545). การบริหารทรัพยากรบุคคลทางการศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัย
นเรศวร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2541). การศึกษากับครอบครัว. เอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษา กับชีวิตและ
ชุมชน. (หน่วยที่ 1 น. 1- 44). นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- ชิต นิลพานิช, กุลธนา ธนาพงศธร. (2532). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท.
เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปสำหรับการพัฒนาระดับตำบล หมู่บ้าน (หน่วยที่
8, น.8-1 ถึง 8-65). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2542). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม
ของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). การมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ทานตะวัน อินทรจันทร์. (2546). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย
ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ทิพย์ภากรณ์ มาสจันทร์. (2553). การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูในอำเภอสอยดาว
จังหวัดจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา,
ชลบุรี

- เทิดศักดิ์ จันเสวี. (2550). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยใน
โรงเรียนเทศบาลตำบลจอมทองจังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ชนวิวัฒน์ คำภีลานนท์. (2550). การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาล
เมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.
- ชนาชัย ภู่มাত্র. (2547). ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
โรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ- เทคโนโลยี จังหวัดราชบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชร สุทธายุทธ. (2551). การบริหารเชิงปฏิรูป. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง. (2555). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ปฐมวัยของ
โรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จันทบุรีเขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา,
ชลบุรี.
- นวิยา วาจาสิทธิ์. (2556). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระบุรี. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- น้ำทิพย์ เสือสารรัตน์. (2546). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล
เอกชนกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2547). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นิสรา รอดบำรุง. (2558). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ
โรงเรียนในเครือแกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ
เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- นวลศรี งามทรัพย์. (2552). ปัจจัยจูงใจที่ทำให้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมกับ โรงเรียน.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.
- บ้งอร แอกทอง. (2552). ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

- บพิตร ออมไธสง. (2546). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจา แสงมะลิ. (2545). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เมธีพิบูลย์.
- ปณัดดา วุฒินันท์. (2549). ความต้องการและการได้มีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัด
การศึกษาของโรงเรียนเทศบาลอินทะปัญญาจังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ประสาธ อิศรปริดา. (2547). สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประหยัด พัชธานี. (2555). การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงาน
ทั่วไปโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระราชูปถัมภ์, ปทุมธานี.
- ปียนันท์ พัชรสารานุกาญ. (2560). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเอกชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วม
ของพ่อแม่ผู้ปกครองและความต้องการของสถานประกอบการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พรรณี ชูทัยเจนจิต. (2538). จิตวิทยาการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: คอมแพคท์พรีน.
- พัชรินทร์ จันทร์ส่องแสง. (2551). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการ ศูนย์เลี้ยง
เด็กเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการกิจกรรมและชุมชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- พัชรี สวนแก้ว. (2536). การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- พิทยาภรณ์ มานะจตุ. (2549). การจัดและการบริหารสถานศึกษาปฐมวัย. เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิมพา ตามี. (2540). ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พิสมัย ปั้นน้อย. (2554). การมีส่วนร่วมขยายปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียน
โรงเรียนอนุบาลบ้านบางพระ (สิ่งนาวิกอนุสรณ์) ศรีราชา. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- พงษ์พันธ์ แก้วหาวงค์. (2550). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- มานี โชติมา. (2546). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล โชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพฯ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- ยงยุทธ พนาสนธ์. (2546). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา. *วิทยาทาร*, 102 (2), 21-27.
- ยุพิน ระพีพันธุ์. (2544). ความรู้ทัศนคติและการจัดการที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจำแนกประเภทมูลฝอยที่ใช้ในชีวิตประจำวันก่อนทิ้งในเขตเทศบาลนครอำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.
- ลักขณา ฤทธาภิ. (2547). ทัศนคติของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- วิวรรธน์ สารกิจปรีชา. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลกุ่มไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- วัฒนา บุญญฤทธิ์. (2548). การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร.
- วิน เชื้อโพธิ์หัก. (2537). การพัฒนาบุคลากรและการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- ศุภมาส การะเกตุ. (2545). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประจำโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- โศจิตลักษณ์ กมลศักดิ์วิกุล. (2535). *บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สมยศ นาวิการ. (2539). *ทฤษฎีองค์การ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมโชค เถตตะการ. (2550). สืบค้นจาก http://www.kukai.ac.th/thai/knowtedgs_parent.php.
- สหัส พุทธสุท. (2545). *ความต้องการพัฒนานุเคราะห์เพื่อการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปีของครูประถมศึกษา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. *วารสารวิชาการ*, 5(4), 8-13.
- สาโรจน์ กล่อมจิต. (2547). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมเขตบางกอกใหญ่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, กรุงเทพฯ.
- สุพันธ์วีดี ไวยธูป. (2556). สืบค้นจาก <http://taamkru.com/webbugrd>.
- สุภัทจิรา วงษ์มาดิษฐ์. (2559). *พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนไผ่สีทอง จังหวัดสุพรรณบุรี*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539). *การศึกษาในวิถีสหชุมชนรูปแบบและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *ชุดฝึกอบรมผู้นำชุมชน*. กรุงเทพฯ: สกยบู้เกิ้ล.
- สุชาติพิทย์ วิเชียรรัตนชัย. (2554). *การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ควรปลูกฝังและพฤติกรรมที่ปรากฏคุณธรรมของเด็กปฐมวัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุทธิ ศรสวรรค์. (2538). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของมุสลิม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สุนีย์ สนวนศรี. (2552). *ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนสารสาสน์พิทยากรกรุงเทพฯ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- สุริยา ปานเพ็ง. (2546). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออ่างลึกจังหวัดกระบี่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). *ปฐมวัยศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อารยา วัฒนกิจ. (2526). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมศูนย์พัฒนา เด็กเล็กในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อรชา ตูลานนท์ และอรุณี หรดาล. (2555). *ผู้ปกครองกับการจัดการศึกษาปฐมวัยในเอกสารการ สอนชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา*. (หน่วยที่ 12 น.12-1 ถึง 12-51). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อรนุช ชัยยะวิริยะ. (2552). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 3 สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- อรุณี หรดาล. (2551). *ผู้ปกครองกับการจัดการศึกษาปฐมวัยในเอกสารการ สอนชุดวิชาหลักการ และแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา*. (หน่วยที่ 13 น.13-1 ถึง 13-74). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อำไพ แสงจำรัส. (2555). *ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน เทศบาล 1 (สดาวร) สังกัดเทศบาลบ้านบึง จังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อำไพพรรณ ใจสุราช. (2559). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับ ปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรีสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อุทัย หิรัญโต. (2531). *หลักการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นตริงเฮ้าส์.
- Berger, E.H.(1995). *“Parent as Partners in Education in Education : The school-home working together.”* Columbus: Merrill Publishing.
- Epstein, J.L. (1997). *School/Family/Community Partnership: Your handbook for action*. Thousand Oaks: Corwin Press.
- Morrison, G.S. (1998). *Early Childhood Education Today*. 7thed. New Jersey: Prentice – Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.ขวัญภา สุขคร

การศึกษา ปรินญาเอก การจัดการคุษฎีบัณฑิต สาขา การจัดการ ภาครัฐ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต พ.ศ.2549

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตศูนย์ลำปาง

2. อาจารย์ขนิษฐา วิเศษคุปต์

การศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขานิเทศการศึกษาและ
พัฒนาหลักสูตร

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลำปางเขต 1

3. นายเริ่ม ใจเสมอ

การศึกษา ปรินญาโท บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา 2540

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวังแก้ววิทยา

4. นางอำพร สิริฤทธิจันทร์

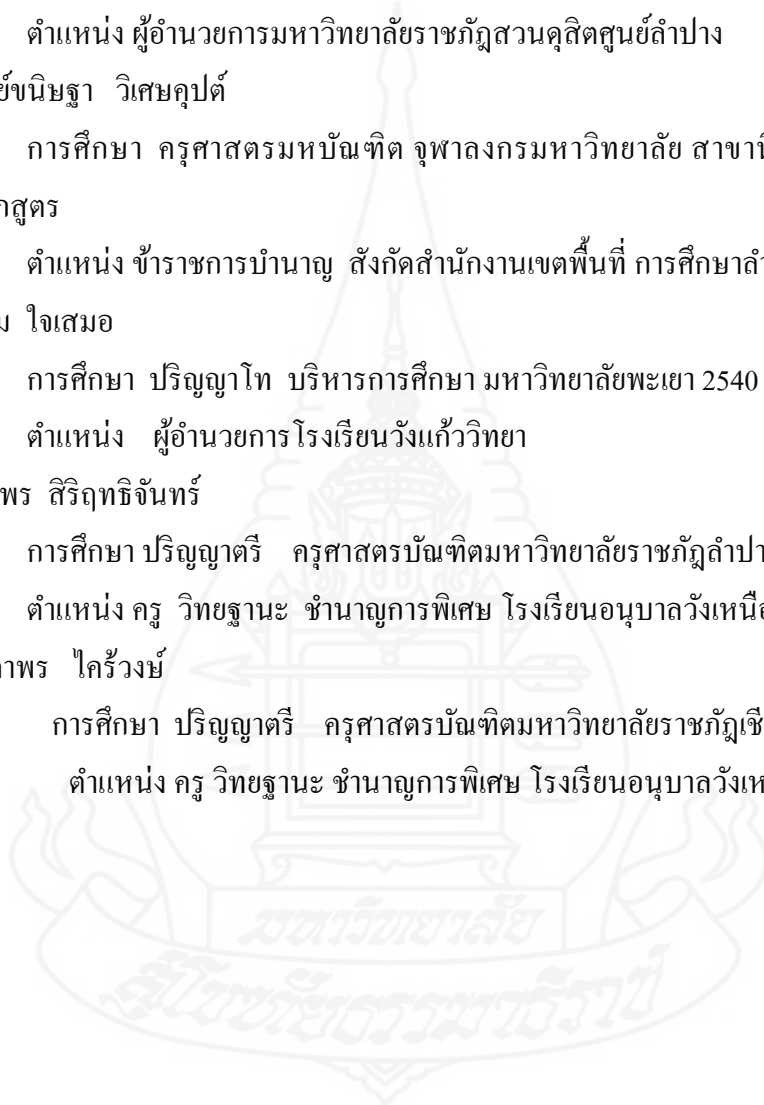
การศึกษา ปรินญาตรี ครุศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลวังเหนือ

5. นางธิดาพร ไกรรัมย์

การศึกษา ปรินญาตรี ครุศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลวังเหนือ

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง

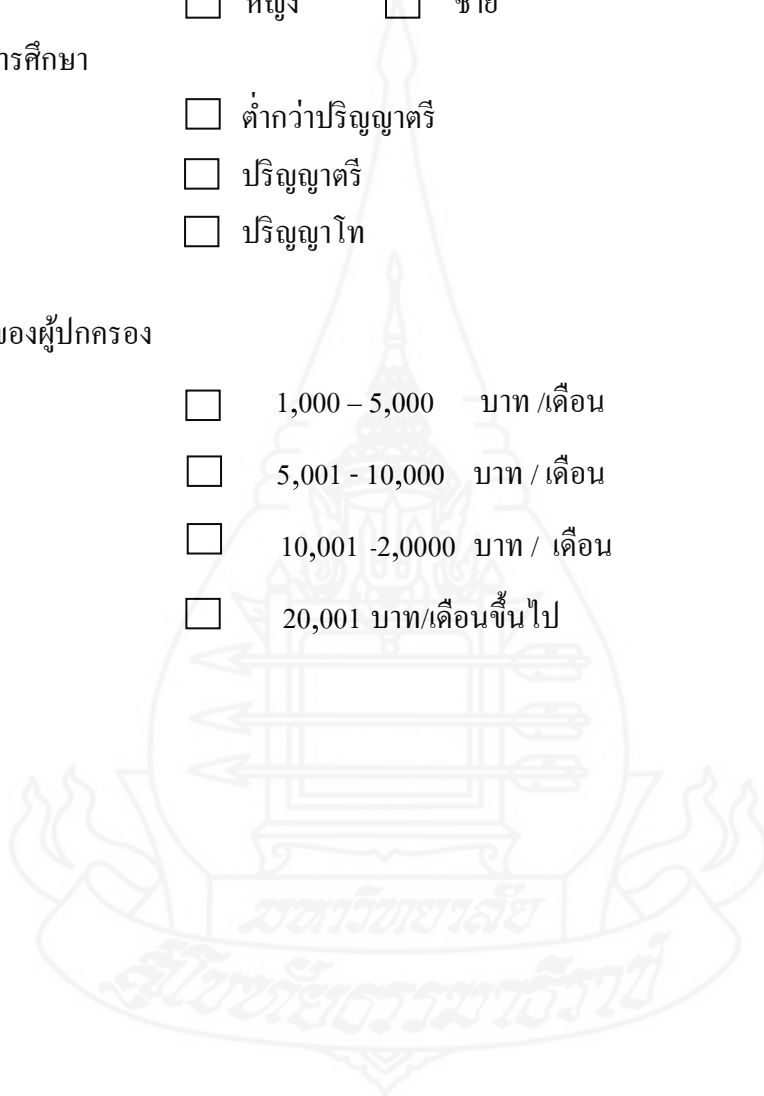
1. เพศ

 หญิง ชาย

2. ระดับการศึกษา

 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท

4. รายได้ของผู้ปกครอง

 1,000 – 5,000 บาท /เดือน 5,001 - 10,000 บาท / เดือน 10,001 -2,0000 บาท / เดือน 20,001 บาท/เดือนขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือจังหวัดลำปาง

- คำชี้แจง 1. แบบสอบถามตอนนี้มีทั้งหมด 25 ข้อ ขอให้ท่านตอบทุกข้อ
2. ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงตามระดับความต้องการการมีส่วนร่วมของท่าน ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ท่านมีความต้องการการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ท่านมีความต้องการการมีส่วนร่วมมาก

ระดับ 3 หมายถึง ท่านมีความต้องการการมีส่วนร่วมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ท่านมีความต้องการการมีส่วนร่วมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ท่านมีความต้องการการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความต้องการ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
ด้านการติดต่อสื่อสาร						
1	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน					
2	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น					
3	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊กเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสาร					
4	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในเวทีสนทนาระหว่างผู้ปกครองท่านอื่นๆและครูผู้สอน					
5	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเด็ก					
ด้านอาสาสมัคร						
6	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรพิเศษเพื่อให้ความรู้แก่เด็กตามที่ตนถนัดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					

ข้อ	รายการ	ระดับความต้องการ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
7	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเล่านิทาน					
8	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการผลิตสื่อการเรียนการสอน					
9	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและอาคารสถานที่					
10	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน					
11	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้					
12	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมเป็นผู้ช่วยครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
13	ท่านต้องการเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมวันสำคัญต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น					
ด้านการตัดสินใจ						
14	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา					
15	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางและการวางแผนการจัดประสบการณ์แก่เด็ก					
16	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกสมาคมผู้ปกครอง					
17	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในเลือกซื้อสื่อ อุปกรณ์ในการจัดการศึกษา					
18	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ โครงการต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น					
19	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา					
ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน						
20	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา					

ข้อ	รายการ	ระดับความต้องการ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
21	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการชุมชนที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น					
22	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการประสานงานกับชุมชนเพื่อให้ความช่วยเหลือครอบครัวของเด็ก					
23	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษา					
24	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษา					
25	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชน					

ขอบคุณในการอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางแพรว กุลพรม

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

(คำนวณ โดยใช้เครื่องคิดเลขชนิดธรรมดา)

ตาราง.....ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความต้องการการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำ

ข้อ	รายการ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ของ คะแนน $\sum R$	IOC $= \frac{\sum R}{N}$	ผลการ พิจารณา
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านการติดต่อสื่อสาร									
1	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	ท่านต้องการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ เทคโนโลยี สมัยใหม่เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก เป็นช่องทางในการ ติดต่อสื่อสาร	+1	+1	+1	0	0	3	.60	ใช้ได้
4	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในเวทีสนทนากับผู้ปกครองท่านอื่นๆและ ครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแนะนำการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเด็กและการจัดระเบียบการเรียนรู้อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านอาสาสมัคร									
6	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรพิเศษเพื่อให้ความรู้แก่เด็กตามที่ตนถนัดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

(คำนวณ โดยใช้เครื่องคิดเลขชนิดธรรมดา)

ตาราง.....ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความต้องการการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

ข้อ	รายการ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ของ คะแนน $\sum R$	IOC $= \frac{\sum R}{N}$	ผลการ พิจารณา
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านอาสาสมัคร (ต่อ)									
7	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเล่นิทาน	+1	+1	0	+1	+1	4	.80	ใช้ได้
8	3. ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในกิจกรรม การผลิตสื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	4. ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการจัด สภาพแวดล้อมในห้องเรียนและอาคาร สถานที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	5. ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการ จัดระบบรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน	0	+1	0	+1	+1	3	.60	ใช้ได้
11	6. ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	7. ท่านต้องการการมีส่วนร่วมเป็นผู้ช่วย ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	8. ท่านต้องการเป็นอาสาสมัครใน กิจกรรมวันสำคัญต่างๆที่ทางโรงเรียนจัด ขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านการตัดสินใจ									
14	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	ท่าน ต้องการการมีส่วนร่วมในการ เสนอแนะ แนวทางและการวางแผนการ บริหารงานของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

(คำนวณ โดยใช้เครื่องคิดเลขชนิดธรรมดา)

ตาราง.....ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความต้องการการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

ข้อ	รายการ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ของ คะแนน $\square R$	IOC $= \frac{\square R}{N}$	ผลการ พิจารณา
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านการตัดสินใจ(ต่อ)									
16	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกสมาคมผู้ปกครอง	0	+1	+1	+1	+1	4	.80	ใช้ได้
17	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในเลือกซื้อสื่อ อุปกรณ์ในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	ท่าน ต้องการการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการโครงการต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางในการ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน									
20	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการชุมชนที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	ท่าน ต้องการการมีส่วนร่วมในการประสานงานกับชุมชนเพื่อให้ความช่วยเหลือครอบครัวของเด็ก	+1	+1	+1	0	0	3	.60	ใช้ได้
23	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการ ระดมทรัพยากรในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	4	.80	ใช้ได้

ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

(คำนวณ โดยใช้เครื่องคิดเลขชนิดธรรมดา)

ตาราง.....ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความต้องการการมีส่วนร่วม

ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

ข้อ	รายการ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ของ คะแนน $\square R$	IOC $= \frac{\square R}{N}$	ผลการ พิจารณา
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน (ต่อ)									
24	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25	ท่านต้องการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางแพร กุลพรม
วัน เดือน ปีเกิด	10 มกราคม 2520
สถานที่เกิด	อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
สถานที่ทำงาน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลวังแก้ว อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
ตำแหน่ง	ครู

